პროლეტარეგო ყველა ქვეყნისა, შეერთდით!

კომუნისტი

1976
ოთხშაბათი
22
დეკემბერი
№ 301
(16731)
ფასი
2 კაპ.
1976

გაზეთი გამოდის 1920 წლის 3 თებერვლიდან

საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოსა და საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს ორგანო

КОМУНИСТИ— ОРГАН ЦК КП ГРУЗИИ, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА ГРУЗИНСКОЙ ССР И СОВЕТА МИНИСТРОВ ГРУЗИНСКОЙ ССР

22 დეკემბერი ენერგეტიკოსის დღეა

წარმატებით ხვდება ენერგეტიკოსის დღეს ამიერკავკასიაში ყველაზე მძლავრი თბილისის სახელმწიფო რაიონული თბოელექტროსადგური. წლის დასაწყისიდან აქ გეგმის გადამეტებით, გამომუშავებულია 30.257.000 კილოვატსაათი ელექტროენერგია, საკუთარ მომხახურების ხარჯზე დაზოგილია 8.500.000 კილოვატსაათი ელექტროენერგია და 1.118 ტონა მაზუთის ხათბობი.

• • •

სურათებზე: ქვემოთ — თბილისის თბოელექტროსადგურის მოწინავე მუშები მემანქანეები (მარცხნიდან) ვ. დადვანი, ა. რუხაძე, უფროსი მემანქანეები ა. მრელაშვილი, თ. დუნსკაძე, უფროსი ელექტრიკოსი ი. რიზაევი და ცვლის უფროსი ნ. ქოზაშვილი, მარჯვნივ — № 5 აგრეგატის მარცხვის ფარის მემანქანე ზ. ჭეიქაძე და აგრეგატის ცვლის უფროსი შ. მოწონელიძე.

ს. ბელაკის ფოტო.

ერთიანი ბიუჯეტისთვის

კომუნიზმის საქმის ერთგულები

ბევრი დიადი, სოციალურ-პოლიტიკური და იდეური ერთობით შედეგებებული საბჭოთა ხალხი შთაგონებით ახრულებს თავის ისტორიულ საქმეს — აშენებს ახალ საზოგადოებას. ახლა, განვითარებული სოციალიზმის პირობებში, სულ უფრო სრულად ვლინდება მისი უზრეტი ენერგია. კომუნისტური აღმშენებლობის გაფართოებასთან ერთად იზრდება ლენინური პარტიის ხელმძღვანელი როლიც. მისი ნება, მძლავრი და ნათელი კოლექტიური გონება წარმართავს მშრომელთა შემოქმედებითს მასებს უზენაესი მიზნისაკენ — კომუნიზმის გამარჯვებისაკენ.

პარტია და ხალხი განუყოფელი არიან. საბჭოთა ადამიანები მუდამ ეზიმლიერ პარტიასთან ერთად არიან, რომელიც მტკიცედ მიუძღვის მათ ერთადერთი სწორი გზით, განუხრელად და უსაზღვროდ ერთგულია ლენინის საქმისა, კომუნიზმის საქმისა. ჩვენი ქვეყნის მილიონობით მშრომელი გულით და გონებით, მისწრაფებებითა და გამარჯვებებით პარტიასთან, მის საბრძოლო შტაბთან — ცენტრალურ კომიტეტთან არის.

მათი საერთო გრძნობები შესანიშნავად გამოვლინდა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლეონიდ ილიას-ძე ბრეჟნევის — კომუნისტური პარტიის, საბჭოთა სახელმწიფოსა და საერაშორისო კომუნისტური მოძრაობის გამოჩენილი მოღვაწის, მშვიდობის და სოციალური პროგრესის მგზნებარე მებრძოლის, თანამედროვეობა ლენინელი მარქსისტის დაბადების 70-ე წლისთავის იუბილეზე. ეს გრძნობები მკაფიოდ გამოხატეს მისალმების გულოვანად სიტყვებში სკკპ ცენტრალურმა კომიტეტმა, სსრ კავშირის უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმმა, სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭომ, გამოხატეს ჩვენი ქვეყნის ყველა კუთხის მშრომელებმა თავიანთ მოლოცვებში, რომლებშიც ყოველივე საუკეთესოს უსურვებენ ლეონიდ ილიას-ძე ბრეჟნევს. ბევრი მისალმება მოდის აგრეთვე ჩვენი საზღვარგარეთელი მეგობრებისაგან, კლასობრივი ძმებისაგან. ამ მისალმებებში ყოველმხრივ არის გაშუქებული ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის უდიდესი წვლილი კომუნისტური მშენებლობის ამოცანების გადაწყვეტაში, მშვიდობისა და სოციალური პროგრესისათვის ბრძოლაში. პარტიისა და ხალხმეწოფის წინაშე უდიდესი დამსახურებისათვის ეგი ლენინის ორდენითა და ხაბჭოთა კავშირის გმირის „ოქროს ვარსკვლავის“ მეორე medalით დაჯილდოდა.

მაღალი ჯილდოს მიღებისას თავის მგზნებარე, გულშიჩამწვდომ სიტყვაში ამხანაგმა ლ. ი. ბრეჟნევმა თქვა: „თუ იმ პოსტზე, რომელიც მე ახლა პარტიამ მომანდო, ხამშობლოს აღიარებას ამსახურებ (ამას კი მარტო ახლა გადმოცემულ ჯილდოს კი არ მივაკუთვნებ, არამედ ხაბჭოთა ადამიანების ათიათასობით წერილს, რომლებშიც იწონებენ ჩვენი პარტიისა და ხახელმწიფოს საქმიანობას და ამ საქმიანობაში შეტანილ ჩემს წვლილს, გამოთქვამენ კეთილ სურვილებს), ეს ნიშნავს, რომ პოლიტიკა, რომელსაც ჩვენ, ამხანაგებო, ერთად ვახორციელებთ პარტიული ურჯოლობების გადაწყვეტილებათა შესახრულებლად, — ჩვენი ქვეყნის ძლიერების შემდგომი განმტკიცების, ხალხის კეთილდღეობისა და კულტურის შემდგომი ამაღლების პოლიტიკა, პროლეტარული, სოციალისტური ინტერნაციონალიზმის და მყარი მშვიდობისათვის მტკიცე ბრძოლის პოლიტიკა, — სწორი პოლიტიკაა! და ჩვენ მომავალშიც მტკიცედ განვახორციელებთ ამ კურსს!“

PRAVDA

21 დეკემბრის მოწინავე

საბჭოთა ადამიანები უდიდესი პატივისცემისა და მადლიერების გრძნობით არიან გამსჭვალულნი ლენინური ტიპის ხელმძღვანელის — ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისადმი და მის ნაყოფიერ მოღვაწეობას უკავშირებენ ყველა იმ უმთავრეს მოვლენას, რომლებიც პარტიისა და ხალხის ცხოვრებაში მომხდარა უკანასკნელი თორმეტი წლის მანძილზე, უკავშირებენ საბჭოთა კავშირის ლენინური საშინაო და საგარეო პოლიტიკის წარმატებებს, გრანდიოზული მასშტაბისა და ხიღრმის სოციალურ-ეკონომიურ გარდაქმნებს, რომლებიც ამ წლებში განხორციელდა.

განვლილი პერიოდის მოვლენებსა და პროცესებს უდიდესი მნიშვნელობა აქვს ჩვეენის ბედ-იღბლისათვის. უწინარეს ყოვლისა ეს არის საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის ხაში ყრილობა, რომლებმაც დაგვისახა სოციალისტური საზოგადოების განვითარების ახალი პერსპექტივები, უზრუნველყო მისი ეკონომიკის მძლავრი აღმაფრენა და ხალხის კეთილდღეობის სისტემატური გაუმჯობესება. ეს არის ჩვენი საზოგადოების გადასვლა განვითარებული სოციალიზმის ეტაპზე და კომუნიზმის მატერიალურ-ტექნიკური ბაზის უშუალო აღმშენებლობის დასაწყისი. ეს არის საზოგადოებრივი ურთიერთობის დინამიკური განვითარება, ყველა კლასისა და სოციალური ჯგუფის შეკავშირების, სსრ კავშირის ხალხთა ძმური მეგობრობის განმტკიცება.

საბჭოთა ხალხის გმირული გარჯით შეიქმნა სოციალისტური საშინაო ლოს გიგანტური მატერიალური და სულიერი პოტენციალი. ამ გზის დიდმნიშვნელოვანი ეტაპი იყო თავისი შედეგებით უთვალსაჩინოესი მეცხრე ხუთწლედი. საბჭოთა ადამიანების პოლიტიკური და შრომითი აქტივობის ახალ აღმავლობას მძლავრი იმპულსი მიაცემა სკკპ XXV ყრილობამ, რომელიც მოსაწვევად ჩვენი საშინაო ლოს გასვლას კომუნისტური მშენებლობის ახალ ისტორიულ მოჯენებზე. ქალაქისა და სოფლის მშრომელებმა ეს გადაწყვეტილებანი თავიანთი საქმიანობის პროგრამად აღიქვეს და კიდევ უფრო მჭიდროდ დაარაზმნენ პარტიისა და მისი ცენტრალური კომიტეტის გარშემო. მეათე ხუთწლედის პირველი წელი დიდმნიშვნელოვანი ნაბიჯია ყრილობის წინასწარგანსახულობათა განხორციელების გზაზე.

ხაბჭოთა კავშირის ძლიერების ზრდასთან ერთად მტკიცდება მისი პოზიციები საერთაშორისო ასპარეზზე. ჩვენს ქვეყანას არასოდეს არ ჰქონია ეხეთი ავტორიტეტი და გავლენა მსოფლიოში, როგორიც ახლა აქვს. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის აქტიური საგარეო-პოლიტიკური საქმიანობის შედეგად, სოციალისტური ქვეყნების, მთელი პროგრესული და მშვიდობისმოყვარე ძალების მჭიდრო დარაზმულობის მეოხებით უაღრესად მნიშვნელოვანი პოლიტიკური გამარჯვება მოვიპოვეთ: საერთაშორისო ურთიერთობაში დაიწყო შემობრუნება „ცივი ომიდან“, დაძაბულობიდან შენელებისაკენ, სხვადასხვა სოციალური წყობილების ხახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობისაკენ.

მტკიცე მშვიდობისა და სოციალური პროგრესისადმი ჩვენი პარტიისა და ხალხის მხურვალე მისწრაფება აისახა სკკპ XXV ყრილობაზე მიღებული მშვიდობისა და საერთაშორისო თანაშრომლობისათვის, ხალხთა თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის შემდგომი ბრძოლის პროგრამაში. ჩვენი ქვეყნის კომუნისტები, მშრომელები ამაყობენ იმით, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა მსოფლიოს ყველა კეთილი ნების ადამიანის მადლიერება მოიხვეჭა, როგორც ამ კეთილშობილური, ჰუმანური მიზნების შთაგონებულმა და მგზნებარე მებრძოლმა. მისი ღვაწლი მსოფლიო სოციალისტური თანამეგობრობის განმტკიცებაში მოძმე ქვეყნების უმაღლესი ჯილდოებით აღინიშნა.

ჩვენი პარტია ყველა საშინაო და საერთაშორისო საქმეში ხელმძღვანელობს მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრებით, რომელსაც შემოქმედებითად იყენებს და ავითარებს თანამედროვე პირობებში. საბჭოთა ადამიანებმა იციან, თუ რაოდენ დიდია ლ. ი. ბრეჟნევის პირადი წვლილი მარქსიზმ-ლენინიზმის თეორიის შემდეგ განვითარებაში. პარტია, მისი ცენტრალური კომიტეტი რჩევისათვის მუდამ მიმართავენ ლენინს, მის დიად სახეს. ეს უკვდავი მემკვიდრეობა, გამარჯვების ლენინური მეცნიერება ყველა კომუნისტისათვის იყო და არის ცხოვრების ორიენტირი, ფასდაუდებელი დასაყრდენი და ბურჯი დღევანდელ ხინამდვილეში.

წინ ბევრი დიდი და პასუხსაგები საქმე, აღმშენებლობის უდიდესი ამოცანები გვაქვს გადასაწყვეტი. საბჭოთა ხალხი განუხრელად მივეტ ამ ამოცანებს და პარტიის ხელმძღვანელობით მტკიცედ მიდის კომუნიზმის მშენებლობის ახალ წარმატებათა გზით.

წარმატებით დავამთავროთ 1976 წელი!

რიონის მესუთე ჩირაღდანი

დაძაბული, ცხარე დღეები დამთავრდა ვარციხეების კასკადის № 1 ჰიდროელექტროსადგურის მშენებლობაზე. მწყობრშია ორი აგრეგატი, რომელთა ხიმძლავრე 44 ათასი კილოვატია და წლიურად 250 მილიონ კილოვატსაათ ელექტროენერგიას გამოიმუშავებენ.

№ 1 ჰესის მშენებლობაზე შესრულდა 4,4 მილიონი კუბური მეტრი მიწის, 213 ათასი კუბური მეტრი ბეტონისა და რკინაბეტონის საგუშაოები, დამონტაჟებულია 2420 ტონა ლითონისა და 14 ათასი კუბური მეტრი ასაკრები რკინაბეტონის კონსტრუქციები და სხვ. ამ დიად საქმეს კარგად გაართვა თავი ლენინის ორდენოსანი „საქჰიდროენერგომშენის“ ტრესტმა (მმართველი ი. ბარბელიძე, მთავარი ინჟინერი კ. დადიანი), ვარციხესის საამშენებლო სამმართველოს (უფროსი ი. ჭინჭარაული, მთავარი ინჟინერი ა. რამიშვილი) კოლექტივმა.

ვარციხესის კასკადის № 1 ჰესის მშენებლობაზე განსაკუთრებით გამოიჩინეს თავი № 1, 2, 3, და 4 უბნებმა, რომლებსაც თ. ჭელიძე, ა. ტაბიძე, რ. სანაძე და გ. ქარსელაძე ხელმძღვანელობდნენ, „სპეციალდროენერგომონტაჟის“ „ამიერკავკასიის სამონტაჟო უბანმა (უფროსი ბ. გაგანოვი) და „პიდროელექტრომონტაჟის“ (უფროსი ვ. მამედოვი) კოლექტივებმა.

ვარციხეჰესის № 1 ჰიდროსადგურის დროულად დამთავრებაში დიდი წვლილი მიუძღვით აგრეთვე ტრესტ „საქჰიდროენერგომშენის“ სპეციალიზებულ საამშენებლო სამმართველოებს: „ინგმშენის“ საამშენებლო სამმართველოს (უფროსი ა. ნალაძე), საგზო მშენებლობის საამშენებლო სამმართველოს (უფროსი ვ. ყორეოლიანი) და მექანიზებულ სამუშაოთა უბანს (უფროსი ფ. მაისურაძე), რომელთა თავდადებულმა შრომამ შესაძლებელი გახადა მშენებლობის ვადაზე დამთავრება.

გუშინ რიონის წყალმა ჰესის ნაგებობას მიაშურა. ვარციხეჰესის კასკადის № 1 ჰიდროელექტროსადგურის ამუშავებით მდინარე რიონის წყალი რიგით მეხუთე ჰიდროელექტროსადგურს ჩაუყენებს ხალხის სამსახურში.

ვარციხეჰესის საამშენებლო სამმართველოს კოლექტივის წინაშე უკვე ახალი ამოცანები დგას. მშენებლები შეუდგნენ მომდევნო, № 2 ჰესის მშენებლობის მოსამზადებელ სამუშაოებს.

ვ. დოდელია,
„საქჰიდროენერგომშენის“ ტრესტის საწარმოო განყოფილების უფროსი.

აგაოელთა ოროვითი საჩუქარი

- 1971 წელთან შედარებით წლეულს ხიმინდის მოსავლიანობა გაიზარდა 140.000 ცენტნერით.
- ჰექტარზე საშუალოდ მიღებულია 28 ცენტნერით მეტი ხიმინდი.
- ეთერზეთოვანი კულტურების ნედლეულის მოსავალი — 3.500 ცენტნერით მეტი.
- ბოსტნეულის მოსავალი — 3.100 ცენტნერით მეტი.
- თვითეულ საშუალო ძროხაზე წველადობა გაიზარდა 700 კილოგრამით.

შესაძლო აბაშელ მესიმინდეთა გარჯა. შედეგმა მოლოდინს გადააჭარბა. 5000 ჰექტარი ფართობის თვითეულ ჰექტარზე მიღებულია 39,4 ცენტნერი მარცვალი. გეგმით სახელმწიფოსათვის უნდა მიეყიდათ 2095 ტონა მარცვალი, ვალდებულებით — 4.000 ტონა, ფაქტიურად მიყიდულია 7.239 ტონა მაღალხარისხოვანი მარცვალი.

აბაშელმა მშრომელებმა თავი დაალწიეს წლების მანძილზე პრობლემად ქცეულ ეთერზეთოვანი კულტურების ნაკლებობას. ახალ-ახალი რეზერვების ძებნა საშუალების ძიებითა და ამოქმედებით წლეულს ჩინებულ მარჯვენტლებს მიაღწიეს. მიიღეს და გადასაშუშავებლად ქარხანას ჩაბარეს 6.450 ტონა ეთერზეთოვანი კულტურების ნედლეული. ეს გეგმა-ვალდებულების 2.490 ტონით სჭარბობს. ამ საქმეში განსაკუთრებით ისახელეს თავი ტყვიარის, პირველი მაისის ლენინისა და კალინინის სახელობის კოლმეურნეობებმა, აბაშის ეთერზეთოვანი კულტურების საბჭოთა მეურნეობა-ქარხანამ, რომლებმაც პირობა ერთიერთად გასნაღდეს.

დიდ მუშაობას ეწევიან ხაზოგადოებრივი მეცხოველეობის პროდუქტების წარმოებისა და ხახელმწიფოსათვის მიყიდვის წლიური გეგმა-ვალდებულების გადაჭარბებით შესრულებისათვის, მყარი ხკვეთი ბაზის შექმნისა და მეცხოველეობის ცალკეული დარგების კონცენტრაცია-ხპეციალიზაციისათვის.

ᲐᲐ შედეგიც. 1977 წლის პირველ ნახევარში ბოსტნეულის ფერმაში 800 ხულისათვის.

საზოგადოებრივი პირუტყვისათვის დამზადებულია 19.221 ტონა უხეში საკვები, აქედან 2.286 ტონა თივა, დამზადდა 7.160 ტონა ხენაკი, 22739 ტონა წვნიანი საკვები, რაც ბევრად აღემატება წლიური გეგმებით დასახულ მაჩვენებლებს. მტკიცე საკვები ბაზის შექმნამ გაზარდა წველადობაც. მოწველილია 3.000 ტონაზე მეტი რძე და ახელმწიფოს მიეყიდა 230 ტონით მეტი რძე, ვიდრე გასულ წელს.

1971 წელთან შედარებით წლეულს ხიმინდის მოსავლიანობა გაიზარდა 140.000 ცენტნერით, ჰექტარზე საშუალოდ — 28 ცენტნერით, ეთერზეთოვანი კულტურების ნედლეულის მოსავალი — 3.000 ცენტნერით, ბოსტნეული — 3.400 ცენტნერით, ხოლო თვითეულ საფურაქე ძროხაზე წველადობა გაიზარდა 700 კილოგრამით.

აბაშელთა ეს მიღწევები თავისთავად არ მოსულა. რაიონში სოციალისტურ შეჯიბრებას განსაკუთრებულ ყურადღებას აქცევენ. პარტიის რაკომის (პირველი მდივანი გ. მგელაძე). რეკომენდაციით და უშუალო მონაწილეობით შეჯიბრების ხელმეძღვანელების გაფორმებამდე წინასწარ ხდება ზუსტი ეკონომიური გაანგარიშება, განსაზღვრა წარმატებათა მიღწევის გზები და საშუალებები. იზრუნეს და ზრუნავენ იმისათვის, რომ შეჯიბრების ყველა მონაწილე კარგად იყოს ინფორმირებული თავისი და მეტოქის ვალდებულების შესრულების მიმდინარეობაზე. სწორედ ამით და მთელი რიგი სხვა ღონისძიებების უანხორციელებით აბაშელები მეათე ხუთწლედის პირველ წელს ჩინებულად ამთავრებენ და ახლა იმისათვის ებრძვიან, რომ 1977 წელს ხოფლის მეურნეობის პროდუქტების სიუხვეში და მრეწველობის ყველა დარგში მიაღწიონ უფრო მეტ წარმატებებს.

შ. ჯოჯუა.

1976 წელს

გაშენდა ვენახები

ვენახების გაშენების ვალდებულება გადაჭარბებით შესრულდა

საქართველოს სსრ სოფლის მეურნეობის სამინისტროს ცნობა

რაიონები	გეგმა-დავალება	შესრულება
ბურჯაანი	2.000	2.010
წითელწყაროს	2.000	2.193
სილნაღი	1.300	1.301
ყვარელი	1.000	1.003
საგარეჯო	800	900
თელავი	700	931
ახმეტა	320	320
თერჯოლა	190	192
ლაგოდეხი	150	150
მარნეული	150	141
მცხეთა	100	107
გოლინისი	100	112
დუშეთი	100	101
გეგეჭკორი	50	43
ვანი	80	81
ზესტაფონი	60	85
მაიაკოვსკი	40	47
ჩოხატაური	30	43

აღსანიშნავია ასევ რესპუბლიკაში ახალი ვენახები გაშენდა 37 ჰექტარზე, ხაშურის რაიონში — 25, ხაჩხერის — 20, ამბროლაურის — 20, გორის — 17, ჭიათურის — 16, წყალტუბოს — 15, ქარელის — 12, ცაგერის — 10, — ორჯონიკიძის — 11, ვახანის — 9 ჰექტარზე.

სულ რესპუბლიკაში	9.370	9.557

საყოველთაო მოწონება

დიდი სიხარულით აღიქვა ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისადმი საერთაშორისო ფასეულობა ეკონომიკურ-ტექნიკური ბაზის უშუალო აღმშენებლობის დასაწყისი. ეს არის საზოგადოებრივი ურთიერთობის დინამიკური განვითარება, ყველა კლასისა და სოციალური ჯგუფის შეკავშირების, სსრ კავშირის ხალხთა ძმური მეგობრობის განმტკიცება.

საბჭოთა ხალხის გმირული გარჯით შეიქმნა სოციალისტური საშინაო ლოს გიგანტური მატერიალური და სულიერი პოტენციალი. ამ გზის დიდმნიშვნელოვანი ეტაპი იყო თავისი შედეგებით უთვალსაჩინოესი მეცხრე ხუთწლედი. საბჭოთა ადამიანების პოლიტიკური და შრომითი აქტივობის ახალ აღმავლობას მძლავრი იმპულსი მიაცემა სკკპ XXV ყრილობამ, რომელიც ეოსაწვევად ჩვენი საშინაო ლოს გასვლას კომუნისტური მშენებლობის ახალ ისტორიულ მოჯენებზე. ქალაქისა და სოფლის მშრომელებმა ეს გადაწყვეტილებანი თავიანთი საქმიანობის პროგრამად აღიქვეს და კიდევ უფრო მჭიდროდ დაარაზმნენ პარტიისა და მისი ცენტრალური კომიტეტის გარშემო. მეათე ხუთწლედის პირველი წელი დიდმნიშვნელოვანი ნაბიჯია ყრილობის წინასწარგანსახულობათა განხორციელების გზაზე.

საბჭოთა კავშირის ძლიერების ზრდასთან ერთად მტკიცდება მისი პოზიციები საერთაშორისო ასპარეზზე. ჩვენს ქვეყანას არასოდეს არ ჰქონია ეხეთი ავტორიტეტი და გავლენა მსოფლიოში, როგორიც ახლა აქვს. საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის აქტიური საგარეო-პოლიტიკური საქმიანობის შედეგად, სოციალისტური ქვეყნების, მთელი პროგრესული და მშვიდობისმოყვარე ძალების მჭიდრო დარაზმულობის მეოხებით უაღრესად მნიშვნელოვანი პოლიტიკური გამარჯვება მოვიპოვეთ: საერთაშორისო ურთიერთობაში დაიწყო შემობრუნება „ცივი ომიდან“, დაძაბულობიდან შენელებისაკენ, სხვადასხვა სოციალური წყობილების ხახელმწიფოთა მშვიდობიანი თანაარსებობისაკენ.

მტკიცე მშვიდობისა და სოციალური პროგრესისადმი ჩვენი პარტიისა და ხალხის მხურვალე მისწრაფება აისახა სკკპ XXV ყრილობაზე მიღებული მშვიდობისა და საერთაშორისო თანაშრომლობისათვის, ხალხთა თავისუფლებისა და დამოუკიდებლობისათვის შემდგომი ბრძოლის პროგრამაში. ჩვენი ქვეყნის კომუნისტები, მშრომელები ამაყობენ იმით, რომ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალურმა მდივანმა მსოფლიოს ყველა კეთილი ნების ადამიანის მადლიერება მოიხვეჭა, როგორც ამ კეთილშობილური, ჰუმანური მიზნების შთაგონებულმა და მგზნებარე მებრძოლმა. მისი ღვაწლი მსოფლიო სოციალისტური თანამეგობრობის განმტკიცებაში მოძმე ქვეყნების უმაღლესი ჯილდოებით აღინიშნა.

ჩვენი პარტია ყველა საშინაო და საერთაშორისო საქმეში ხელმძღვანელობს მარქსისტულ-ლენინური მოძღვრებით, რომელსაც შემოქმედებითად იყენებს და ავითარებს თანამედროვე პირობებში. საბჭოთა ადამიანებმა იციან, თუ რაოდენ დიდია ლ. ი. ბრეჟნევის პირადი წვლილი მარქსიზმ-ლენინიზმის თეორიის შემდეგ განვითარებაში. პარტია, მისი ცენტრალური კომიტეტი რჩევისათვის მუდამ მიმართავენ ლენინს, მის დიად სახეს. ეს უკვდავი მემკვიდრეობა, გამარჯვების ლენინური მეცნიერება ყველა კომუნისტისათვის იყო და არის ცხოვრების ორიენტირი, ფასდაუდებელი დასაყრდენი და ბურჯი დღევანდელ ხინამდვილეში.

წინ ბევრი დიდი და პასუხსაგები საქმე, აღმშენებლობის უდიდესი ამოცანები გვაქვს გადასაწყვეტი. საბჭოთა ხალხი განუხრელად მივეტ ამ ამოცანებს და პარტიის ხელმძღვანელობით მტკიცედ მიდის კომუნიზმის მშენებლობის ახალ წარმატებათა გზით.

მიტინგი თბილისის დიმიტროვის სახელობის საავტომობილო ქარხანაში

წყობა ზეინკალი, საამქროს პარტბიუროს მდივანი ვ. ყუპატაძე.

— მთელ საბჭოთა ხალხთან ერთად, მთელ პროგრესულ კაცობრიობასთან ერთად, — თქვა მან, — ჩვენმა ავტომშენებლებმა დიდი ამაყოფილებით აღიქვეს ცნობა ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისათვის ლენინის ორდენისა და საბჭოთა კავშირის გმირის „ოქროს ვარსკვლავის“ მეორე medalის გადაცემის შესახებ. ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისათვის ამ ჯილდოს გადაცემის გამო 21 დეკემბრის საზარმოს საამქროებში ხალხმრავალი მიტინგები გაიმართა.

...ქარხნის მექანიკური საამქროს კომუნისტური შრომის საამქროა. აქ საერთო მიტინგზე მუშებთან და სპეციალისტებთან ერთად მოვიდნენ საწარმოს პარტიული, პროფკავშირული, კომკავშირული ორგანიზაციების ხელმძღვანელები.

სიტყვას ამბობს საამქროს ამბასტი დამპყრობთა განადგურებულ საქმეში, ნვენი სამშობლოს ეკონომიური და თავდაცვითი ძლიერების განმტკიცებაში. ჩვენ ყველანი ერთსულოვნად და მხურვალედ, სულითა და გულით ვესურვებთ მას დიდებულ ბედნიერებას და ახალ წარმატებებს კომუნიზმის მშენებლობაში, მთელი კაცობრიობის საკეთილდღეოდ.

მიტინგზე გამოვიდნენ ხარატები — სკკპ XXV ყრილობის დელეგატი ტ. როსტოშვილი, ა. ვაწყაძე, დ. შენგელია. მათ გამოხატეს კომუნისტური პარტიის სიყვარულისა და ერთგულების მხურვალე გრძნობები, მოიწონეს პარტიის საშინაო და საგარეო პოლიტიკა, რომელსაც წარმატებით ახორციელებენ პარტიის ლენინური ცენტრალური კომიტეტი, მისი პოლიტბიურო ამბანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის მეთაურობით.

ერთსულოვნად მიღებულ რეზოლუციაში მიტინგის მონაწილეებმა განაცხადეს, რომ კიდევ უფრო თავდადებულად ეშრომებენ სკკპ XXV ყრილობის, პარტიის ცენტრალური კომიტეტის 1976 წლის ოქტომბრის პლენუმის, საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის მე-4 პლენუმის გადაწყვეტილებათა განხორციელებისათვის, მეეტ ძალღონესა და ენერგიას მოახმარენ ხუთწლედის დავალებათა წარმატებით შესრულებას.

(საქინფორმბიუ).

• • •

სურათზე: მიტინგი თბილისის დიმიტროვის ხახელობის ხაავტომობილო ქარხანაში.

ბ. ბმპპაძის ფოტო (საქინფორმის ფოტოქრონიკა).

ლ. ი. ბრეჟნევის შეხვედრა მე-18 არმიის ვეტერანებთან

21 დეკემბერს კრემლში სკკპ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივანი ლ. ი. ბრეჟნევი შეხვდა თავის ფრონტელ მეგობრებს, მე-18 არმიის ვეტერანებს.

თანამოკალეებმა, რომლებიც ჩვენი ქვეყნის მრავალი ქალაქიდან ჩამოვიდნენ მოსკოვში, მხურვალედ მიულოცეს თავიანთ კომანდარს — ლეონიდ ილიას-ძე ბრეჟნევს დაბადების 70 წელი და შემდგომი წარმატებები უსურვეს მოღვაწეობაში სოციალისტური სამშობლოს საკეთილდღეოდ, მთელი მსოფლიოს მშვიდობის განმტკიცებისათვის. (საკდესი).

მოსკოველები ეცნობიან

გაიხსნა ნ. ფიროსმანაშვილის ნამუშევართა გამოფენა

მოსკოვში სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოსთან არსებული საქართველოს სსრ მუდმივი წარმომადგენლობის დიდ საქმოდარბაზში გაიხსნა ნიკო ფიროსმანაშვილის ნამუშევრების გამოფენა. ექსპოზიციაზე წარმოდგენილია ქართველი მხატვრის ნამუშევრები, რომლებიც მოსკოვის, ლენინგრადის მუზეუმების და კერძო კოლექციონერების კუთვნილებაა.

ექსპოზიცია გახსნა საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მუდმივმა წარმომადგენელმა მოსკოვში თ. ხაჩიძემ. მან აღნიშნა, რომ ნ. ფიროსმანაშვილის ნამუშევრებმა დიდი ხანია საპატიო ადგილი დაიკავიდრა ქართული კულტურის საგანძურში. დიდ მხატვართან ყოველი შეხვედრა ნამდვილი ზეიმია ხელოვნების მოყვარულთათვის...

გამოფენაზე მოვიდნენ მოსკოვის მშრომელები, პარტიული მუშაკები, თეატრის, კინოს და სახვითი ხელოვნების გამოჩენილი ოსტატები, საზღვარგარეთელი სტუმრები. აქვე არიან საბჭოთა კავშირის გამომცემლობის ხახელმწიფო კომიტეტის თავმჯდომარე ბ. სტუკალინი, მისი პირველი მოადგილე ი. ჩხიკვიშვილი, საქართველოს მწერალთა კავშირის მდივანი პოეტი ი. ნონეშვილი, ლენინური და ხახელმწიფო პრემიების ლაურეატი ზ. წერეთელი, ვ. მაიაკოვსკის ახლო მეგობრები, უხუცესი საბჭოთა მწერალი ვ. კატანიანი, ლ. ბრიკი, რადიოს, პრესის და ტელევიზიის წარმომადგენლები.

ვერნისაჟზე გამოვიდა საბჭოთა კავშირის ვიცე-მინისტრი, პროფესორი ი. ციცეშვილი, რომელმაც მადლობა გადაუხადა ყველას, ვინც პატივი დასდო გამოფენის და საკუთარი კოლექციიდან ფიროსმანის სურათები წარმოადგინა.

ამ საინტერესო გამოფენის ინიციატორები არიან საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს მუდმივი წარმომადგენლობა, საქართველოს მხატვართა კავშირი და გამომცემლობა „ხელოვნება“.

ექსპოზიცია დაათვალიერეს საქართველოს კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პირველმა მდივანმა ე. შევარდნაძემ, საქართველოს სსრ უმაღლესი საბჭოს პრეზიდიუმის თავმჯდომარემ ა. გელაშვილმა, საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოს თავმჯდომარემ ზ. პატარიძემ.

გამოფენა ერთ თვეს გასტანს.

ლ. მამაკავარიანი.

„კომუნისტის“ სპეც. კორ. ჟ. მოსკოვი.

რამდენიმე დღეა, რაც ჩვენი რესპუბლიკის პირველადს პარტიულ ორგანიზაციებში ანგარიშგება-არჩევნები დამთავრდა... მაგრამ, ეფიქრობთ, ინტერესმოკლებული არ იქნება დღესაც საუბარი გავაგრძელოთ ამ კრებების შესახებ, რომლებიც წელს განსაკუთრებული ორგანიზებულობით, პრობლემების საქმიანი განხილვით, შრომითს კოლექტივებში ადამიანთა ინიციატივის და აქტივობის განვითარებისათვის დიდი ზრუნვით გამოირჩეოდნენ. ერთერთი ახალი იყო ლენინურის რაიონის სოფელ ჯურუყვეთის კოლმეურნეობის პარტიული ორგანიზაციის საანგარიშო-საარჩევნო კრება, რომლის შემდეგ განვლილ მეტად მოკლე დროში უკვე ოპერატიულად გადაწყდა კომუნისტთა მიერ დასმული ზოგიერთი მნიშვნელოვანი საკითხი.

ქვემოთ მოკლედ მოგითხრობთ ამ კრების მომზადების, მიხი მსვლელობის, აგრეთვე მიღებულ გადაწყვეტილებათა შესრულებისათვის ბრძოლის პირველ ნაბიჯებზე.

პარტიული ცხოვრება

თუ რეზერვებს გონივრულად გამოვიყენებთ...

მაშინ დიდ ეფექტიანობასაც მივაღწევთ

— ამბობენ ჯურუყვეთელი კომუნისტები

კრების წინ

წყლით დატენილი ტყვიისფერი ღრუბლები ხან აქ გახსნიან პირს და ხან იქ. წვიმს, წვიმს, თითქმის გადაუღებლად, თავმომბეზერებლად წვიმს... მთელი შემოდგომა საწვიმარი ვერ მოიცალა მხრებიდან ჯურუყვეთელმა გლეხკაცმა, და არა მარტო ჯურუყვეთელმა! ლენინურის რაიონში ამინდის მხრივ აშკარად არ შეიწყალა ხელი სხვა სოფლების მშრომელებსაც. რა თქმა უნდა, ჩვენ ყველა მათგანის შრომას ვერ გავეცანთო, მაგრამ ჯურუყვეთელებსკი ამ თავსხმა წვიმაში პირდაპირ მინდორში, სასიმინდე ნაკვეთებში შეეხვედით. ან სხვა სად უნდა გეკითხა. ყველა აქ მოსულიყო, ამ დროისათვის ყველაზე პასუხსაგებ საქმეზეო უბანზე. შემინდვრეებთან ერთად სიმინდის მოსავლის აღებაზე მხარდამხარ შრომობდნენ შეჯიბრები, რომლებმაც ენერგიის ფოთლის კრეფის გეგმა და ვალდებულებაც გადაჭარბებით შესრულეს.

ავტომანქანები სიაბლოვეს ვერ უგარებიან წყლით გაჟღენთილ, როგორც ღუკვინ, ჯაკის მუხლამდე ტალახიან სასიმინდე ფართობებს, მხოლოდ სპეციალურ მისაბმელიან ტრაქტორებს გამოაქვთ გზებზე მოტეხილი ტარები. არცერთი მარცვალი არ დაგვრჩეს მინდვრიდან! აი ჯურუყვეთელთა ლენინურ საანგარიშო-საარჩევნო პარტიული კრების წინ.

სიმინდიის მოსავლის ღებების პარალელურად სოიის მოსავალსაც ღებულობენ, კრეფდნენ ლაო ჩაისა და საპირე მასალას, აშენებდნენ მრავალწლიან ნარგავებს, ამზადებდნენ პირუტყვის საკვებს. მეცხოველეობის ფერმასთან თივისა და ჩალის უზარმაზარი ზვინები დაუდგამთ... ერთი სიტყვით, ყველა მინდვრად იყო. სოფელი, თვით კოლმეურნეობის კანტორაც კი დღისით უკაცრიელი გეგონებოდათ. სამაგიეროდ, როგორც კი შეღამდებოდა, მინდვრიდან დაბრუნებული კომუნისტი აქტივისტები ერთად დასხდებოდნენ და მომავალი პარტიული კრების მოსაზაღებს საკითხებს განიხილავდნენ.

თითქმის თვენახევრით ადრე, როცა საანგარიშო-საარჩევნო კრების მოწვევის თარიღი დაწესდა, პარტბიუროს სხდომაზე ამ კრების მოსამზადებელი ჯგუფი დაამტკიცეს.

კოლმეურნეობის კანტორის შესასვლელში, იქ სადაც სპეციალური განცხადებათა დაფაა მოთავსებული, დაიდგა ყუთი შენიშვნებისა და წინადადებებისათვის, რომელთაგან შემდეგ ბევრი საანგარიშო მოხსენებასა და კრების დადგენილებაში გაითვალისწინეს. მაგალითად, ფერმის გამგემ გვიჩინინიმ პარტბიუროს ურჩია, რომ საანგარიშო მოხსენებაში ფრაზა და საფუძვლიანად თქმულიყო მეცხოველეობის დარგში სპეციალიზაციის განხორციელების საკითხებზე, კრძოდ, სოფლის სამეურნეობათაშორისო მეცხოველეობის სასოფლო კომბინატის მუშაობის ხარვეზებზე. მეჩაიე ნათელა ჭყონიას წინადადება იყო, რომ საანგარიშო მოხსენებაში პარტიულ-ორგანიზატორული და პარტიულ-პოლიტიკური მუშაობის, აგრეთვე ეკონომიკისადმი პარტიული გავლენის გაძლიერების საკითხებთან ერთად ყურადღება დაეთმოთ კოლმეურნეთა საყოფაცხოვრებო პირობების გაუმჯობესების ღონისძიებებისათვის.

ვაჟა დობორჯგინიძის აზრით კოლმეურნეობას მეტი საშუალება აქვს ტუნგის პლანტაციების გაშენებისათვის. კონკრეტულადაც დაასახელა თარობინი: „ჟღონების ეზოს“ მახლობლად 10 ჰექტარი გამოუყენებელი მაწატყვ-ბუჩქნარია ირის დაფარული.

საანგარიშო-საარჩევნო კრების დაწყებამდე რამდენიმე დოინ ადრე ედლის გაზეთის „კოლმეურნის ხმის“ მთელი ნომერი ამ კრებისათვის მზადებას მიეძღვნა. კანტორის შესასვლელში, უზარმაზარ სტენდზე გამოაკრეს დიაგრამები, ცხრები, სოციალისტური შეჯიბრების მიმდინარეობის ამსახველი მასალები...

აი რა შეეფუყეთ ზოგიერთი დიაგრამიდან: კოლმეურნეობის წმინდა შემოსავალი მეცხრე ხოთწლედში 31 ათასი მანეთიდან 103.6 ათას მანეთამდე გაიზარდა. რენტაბელობის დონე 12.6 პროცენტიდან 24.9 პროცენტამდე ამაღლდა და მან რაიონის საშუალო მაჩვენებელს გადაამტა. შარშან, 1974 წელთან შედარებით, მთლიანი პროდუქციის წარმოებამ წლიურ მომუშავეზე საშუალოდ 370 მანეთით მოიმატა, ხოლო ყოველ ჰექტარზე — 63 კაპიკით.

ჩვენ ზანახეთ აქვე მოტანილი და საგულდაგულოდ თვალსაჩინოდ გამოფენილი ნიმუშები იმ პროდუქტებისა, რასაც კოლმეურნეობა აწარმოებს: ჩაი თუ სიმინდი, ბამბაშემის პარკი თუ ტუნგის ნაყოფი. ციტრუსები, მსხალი, სხვადასხვა ბოსტნეული... ერთი სიტყვით, ყველა ის მდიდარი თვალსაჩინოება ჯარგ წარმოოდენას ციქმნის ჯურუყვეთელ გლეხკაცის მონაგარში.

კრებაზე

ორმოცდარვა კომუნისტიდან მხოლოდ სამი ვერ მოვიდა საანგარიშო-საარჩევნო კრებაზე. სამივეს სპეციალი მიზეზები აქვსო, ასე განმარტა პარტბიუროს მდივანმა. მანვე გამოაცხადა, რომ კრებას ესწრებიან აგრეთვე იმ რაიონული ორგანიზაციების ხელმძღვანელებიც, რომელთა დახმარება გასაკეთებელ სეირდებათ ჯურუყვეთელებს. ეი ისინიც: რაიასაბჭოს აღმასკომის სოფლის მეურნეობის სამმართველოს უფროსი ა. მენაღარიშვილი, რაიკოოპერატივის გამგეობის თავმჯდომარე ა. ლომაძე, რაიონის მთავარი ექიმი ი. იმნაძე, საყოფაცხოვრებო მომსახურების სამმართველოს უფროსი ს. ცინცაძე, კომკავშირის რაიკომის პირველი მდივანი ა. ლომაძე, კულტურის განყოფილების გამგე ა. წილოსანი, განათლების განყოფილების გამგე ვ. ჩიქაშუა, ელექტროქსელების უფროსი ვ. ღლონტი...

— პირველადი პარტიული ორგანიზაციების საანგარიშო-საარჩევნო კრებების მუშაობაში რაიონული ორგანიზაციათა ხელმძღვანელების მონაწილეობის პრაქტიკა ამ ბოლო დროს ჩვენთანაც დამკვიდრდა, — გვითხრა პარტიის ლენინურის რაიკომის პირველმა მდივანმა ო. მენაღარიშვილმა, — ეს ფაქტი ეს ეს ეს ეს ... ...

ფაქტები, პრობლემები

მსოფლიოს აქჩქჩი

სკკ დასი და უფროფთის პრესის სკკ ენტოები მუშაობენ

პორტუგალია

ალხების პატივისცემა, მადლიერება

მსოფლიო პრესა დაწვრილებით აქვეყნებს ანგარიშს მოხკოვში სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის დაბადების 70 წელთან დაკავშირებული ზეიმობის შესახებ. სოციალისტური ქვეყნების გაზეთები დიდი სათაურებით — „შესანიშნავი ლენინელი ინტერნაციონალისტი", „ჩვენი დროების გამოჩენილი სახელმწიფო მოღვაწე", „ლენინიზმის უსაზღვრო ერთგულების ნიშანი", „ჯილდო პარტიისა და ხალხის ერთგულ შვილს" — უამბობენ მკითხველებს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისადმი ნაბეჭდ მკითხველებს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევისათვის ნაბეჭოთა კავშირის უმაღლესი ჯილდოების გადაცემის შესახებ, აქვეყნებენ იუბილარის სიტყვას, კრემლში გამართული დარბაზობის მონაწილეთა გამოსვლებსა და მისალმებებს, რომლებშიც ისინი გამოთქვამენ მადლიერებასა და პატივისცემას საბჭოთა ხელმძღვანელისადმი, რომელიც დაუღალავად კეთილშობილურ შრომას ეწევა სოციალიზმისა და მშვიდობის საკეთილდღეოდ.

სოციალისტურმა თანამეგობრობამ და მსოფლიო განვითარების მიმართულებაზე მისმა გავლენამ ახალ ეტაპზე მიიჯნებს მიაღწია იმ წლებში, რაც ლ. ი. ბრეჟნევი სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის პოსტზე საქმიანობს, წერს ფედერაციო სტატიაში ყოველკვირეული „ჰერიცონტი" (გერმანიის დემოკრატიული რესპუბლიკა). ამ წლებში მნიშვნელოვნად ეს „თანამეგობრობა მსოფლიოს ყველაზე ძლიერ ძალად იქცა. სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის პირად ენთუზიაზმს, რომელიც მიზნად ისახავს ჩვენი დროების მნიშვნელოვანეს და უკეთესშობილ საქმეს — მშვიდობის შენარჩუნებასა და დამკვიდრებას, მაღალ ალბებს აძლევენ და მადლიერებენ ყველგან მთელ მსოფლიოში. ლ. ი. ბრეჟნევს იუბილესთან დაკავშირებით ღირსეულად დასდეს დიდი ბეჭედი იმიტომ, რომ ნიადაგ იღვწის ადამიანურად დაუცხრომელი ენერგიით მუშაობს, ... ჩვენი საუკუნის უკანასკნელი ... ისტორია ხალხთა საკეთილდღეოდ პოზიტიური კალაპოტით ... მართოს.

ამნიშნავნა გამართულ საზეიმო საღამოზე გამოსვლისას ვიეტნამის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა ... ლ. ი. ბრეჟნევი ხაზგასმით აღნიშნა, ... მშვიდობისა და საერთაშორისო ... ბრძოლისათვის ბრძოლაში, დასახა ... ა იგი როგორც უთვალსაჩინოესი მარქსისტ-ლენინელი, რომელსაც ... ეფლი ავტორიტეტი აქვს მოხვეული მთელ მსოფლიოში. ვიეტნამელი ხალხის სახელით ნგუენ ზუი ... ბა მადლობა უძღვნა სკკ ცენტრალურ კომიტეტს, სსრ კავშირის ... ურობასა და ხალხს, პირადად ... ს ცენტრალური კომიტეტის გენერალურ მდივანს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს იმ უდიდესი მხარდაჭერისა და დახმარებისათვის, რომელსაც მუდამ უწევს საბჭოთა ხალხი მოძმე ვიეტნამელ ხალხს.

ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევის ცხოვრება და მოღვაწეობა ისე ღრმად არის დაკავშირებული საბჭოთა კავშირის კომუნისტურ პარტიასთან, რომ მისი 70 წლისთავი, რომელსაც მთელი პროგრესული კაცობრიობა აღნიშნავს, ამ სიტყვის სრული მნიშვნელობით ... ბრძობა მსოფლიოს ყველაზე ... ამაკურ ძალად იქცა. სკკ ცენ... ალური კომიტეტის გენერალური ... ენის პირად ენთუზიაზმს, რომ... ც მიზნად ისახავს ჩვენი დროების ... ნიშნელოვანეს და უკეთესშობილ საქმეს — მშვიდობის შენარჩუ... ასა და დამკვიდრებას, მაღალ ... ალებს აძლევენ და მადლიერ... ნ ყველგან მთელ მსოფლიოში. ... ი. ბრეჟნევს იუბილესთან დაკავ... ებით ღირსეულად დასდეს დიდი ... ბეჭედი იმიტომ, რომ ნიადაგ იღვწის ... დაუცხრომელი ენერგიით მუშაობს, ... ა ჩვენი საუკუნის უკანასკნელი ... ამელის ისტორია ხალხთა საკეთ... ილდღეოდ პოზიტიური კალაპოტით ... ამართოს.

ამნიშნავნა გამართულ საზეიმო საღამოზე გამოსვლისას ვიეტნამის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროს წევრმა ... ენ ზუი ჩინმა ხაზგასმით აღნიშნა ... ლ. ი. ბრეჟნევის უდიდესი ღვაწლი მშვიდობისა და საერთაშორისო ... ბრძოლისათვის ბრძოლაში, დასახა ... ა იგი როგორც უთვალსაჩინოესი მარქსისტ-ლენინელი, რომელსაც ... ეფლი ავტორიტეტი აქვს მოხვეული მთელ მსოფლიოში. ვიეტნამელი ხალხის სახელით ნგუენ ზუი ... ბა მადლობა უძღვნა სკკ ცენტრალურ კომიტეტს, სსრ კავშირის ... ურობასა და ხალხს, პირადად ... ს ცენტრალური კომიტეტის გენ... ალურ მდივანს ამხანაგ ლ. ი. ბრეჟნევს.

კ. თ. კატუშევი სამშობლოში გამოემგზავრა

ბანგი. (საკდესი). სკკ ცენტრალური კომიტეტის მდივანი კ. თ. კატუშევი, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაციის შემადგენლობაში მონაწილეობდა ვიეტნამის კომპარტიის IV ყრილობის მუშაობაში, დღეს სამშობლოში გამოემგზავრა.

აეროდრომზე იგი გამოაცილეს ვიეტნამის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის პოლიტბიუროსა და სამდივნოს წევრმა, ვიეტნამის სოციალისტური რესპუბლიკის საგარეო საქმეთა მინისტრმა ნგუენ ზუი ჩინმა, ვიეტნამის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის მდივანმა სუან თხიუმ, ვიეტნამის კომუნისტური პარტიის ცენტრალური კომიტეტის წევრმა, ვიეტნამის სოციალისტური რესპუბლიკის ელჩმა სსრ კავშირში ნგუენ ჰუ ჭხიეუმ.

გამცილებელთა შორის იყო სკკ ცენტრალური კომიტეტის წევრობის კანდიდატი, სსრ კავშირის ელჩი ვიეტნამის სოციალისტურ რესპუბლიკაში ბ. ნ. ჩაპლინი, რომელიც საბჭოთა კავშირის კომუნისტური პარტიის დელეგაციის შემადგენლობაში შედიოდა.

ეროვნული პოლიტიკის გაძლესინჯვას

ამერიკის საზოგადოებრივი ორგანიზაციის ბოიკოტება

□

ნიუ-იორკი, (საკდესი). საზოგადოებრივმა ორგანიზაციამ — ამერიკის შეერთებული შტატებისა და ლათინური ამერიკის ურთიერთობის კომისიამ მოიწოდა ჯ. კარტერის მთავრობას, რომელიც ამჟამად იქმნება, გადასინჯოს ამერიკის შეერთებული შტატების საგარეო პოლიტიკური კურსი.

მომზადებულ მოხსენებაში კომისია რჩევას აძლევს მომავალ ადმინისტრაციას დაუყოვნებლივ განაცხადოს, რომ სავსებით პატივს სცემს ლათინური ამერიკის ყველა ქვეყნის სუვერენიტეტს, და იკისროს ვალდებულება, რომ არ მიმართავს ცალმხრივ სამხედრო ან ფარულ ხარჯვას მათს საშინაო საქმეებში. ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობამ უნდა დადოს ახალი, სამართლიანი ხელშეკრულება პანამის არხის შესახებ; რაც, მოხსენების შემდგენელთა აზრით, სრულიად აუცილებელია.

ეხება რა ამერიკა-კუბის ურთიერთობის პრობლემას, კომისია ურჩევს მომავალ მთავრობას გამონახოს კუბასთან ურთიერთობის თანდათანობით ნორმალიზაციის გზები. პირველი ნაბიჯის სახით მოხსენების ავტორები, რომლის ნაწყვეტები გამოქვეყნდა გაზეთმა „ნიუ-იორკ ტაიმსი", წინადადებას აძლევენ ამერიკის შეერთებული შტატების მთავრობას გამოაცხადოს, რომ მტკიცედ აქვს გადაწყვეტილი არ დაუშვას კუბის წინააღმდეგ მიმართული ... მოქმედება.

კომისიის აზრით, შეერთებული შტატების მთავრობამ უარი უნდა თქვას ამ ქვეყნებისათვის დახმარების გაწევაზე ან სამხედრო თუ პოლიციური ტექნიკის მიუდვაზე, რომლებიც სისტემატურად არღვევენ ადამიანის ძირითად უფლებებს.

გადადგა მთავრობა

ნიუ-იორკი, (საკდესი). ტელ-ავივიდან მიღებული ცნობებით, ისრაელის პრემიერ-მინისტრი ი. რაბინი გადადგა. კნესეტი — ისრაელის პარლამენტი — დათხოვნილია, და გადაწყდა მოეწყოს პარლამენტის ვადამდელი არჩევნები.

მთავრობის კრიზისი მოკლეა ისრაელის სერიოზულ ეკონომიურ, სოციალურ და პოლიტიკურ სიძნელეებს, რომლებსაც ამწვავებს გამალებული მილიტარიზაციისა და ახალი ავანტიურებისათვის მზადების პოლიტიკა, ტელ-ავივი, რომ ახორციელებს. ახასიათებს რა შექმნილ კრიზისულ სიტუაციას, გაზეთი „ნიუ-იორკ ტაიმსი" წერს: „ინფლაცია სწრაფად ვითარდება, სამომხმარებლო საქონლის ფასები განუწყვეტლივ იზრდება, ხოლო გაფიცვები საზოგადოებრივ სექტორში ჩვეულებრივი მოვლენა გახდა".

რამდენადაც ისრაელის გაბერვებულ მდგომარეობას უწონარეს ყოველისა უკავშირებენ მთავარ ძალას კოალიციურ მთავრობაში — შრომის პარტიას, რომელსაც რაბინი მეთაურობს, მისი შემდგომი ყოფნა ხელისუფლების სათავეში დამარცხებას უქადდა პარტიას პარლამენტის მორიგ არჩევნებში, რომელიც 1977 წლის ნოემბერში უნდა გამართულიყო.

ვის აძლევს ხელს პროვოკაციები?

იტალიაში არ წყდება ტერორისტული გამოხდომები

რომი, (საკდესი). მეორე კვირაა იტალიაში არ წყდება რეაქციული ძალების ტერორისტული გამოხდომები. ქვეყანაში თითქმის ყოველდღე გაისმის ბომბების ფეთქების ხმა, ეწყობა პროვოკაციული თავდასხმები პოლიტიკური პარტიებისა და დემოკრატიული ორგანიზაციების შენობებზე. კვირას მილანში შეიარაღებულ ექსტრემისტთა ბანდა თავს დაესხა კომპანია „მონგიდისონის" ტექნიკური საშსახურის შენობებს. ბოროტმოქმედებსა და პოლიციას შორის, ატყდა სროლა, რომლის დროსაც ერთი კაცი დაიჭრა, თავდამსმელებმა მიმალვა მოასწრეს. დანაშაულის ადგილზე იპოვეს პროვოკაციული შინაარსის ფურცლები, რომლებშიც ექსტრემისტები თავს „მებრძოლ კომუნისტურ რაზმს" უწოდებენ.

ამავე დღეს უცნობმა ტერორისტებმა ცეცხლი წაუკიდეს გენუის ერთ-ერთ კოლეჯს, სადაც იტალიის კომუნისტური პარტიის ახალგაზრდათა ფედერაციის ადგილობრივი ორგანიზაცია სემინარს მართავდა. ბერგამოში პლატის ბომბები შეაყარეს ერთ-ერთი პოლიტიკური პარტიის სექციის შენობაში.

როგორც დემოკრატიული პრესა წერს, ტერორისტული თავდასხმების, აფეთქებებისა და მკვლელობის გახშირება მოწმობს, რომ გარკვეული წრეები ცდილობენ იტალიაში შექმნან დაძაბულობისა და ძალადობის ვითარება, ხელი შეუშალონ მშრომელთა მზარდ ერთიანობას, ლახვარი ჩაასცენ დემოკრატიულ ინსტიტუტებს.

აქ აღნიშნავენ, რომ რეაქციის ცდები — კაასაღონ შეიარაღებულ ექსტრემისტთა ჯგუფები რადაც „რევოლუციურ" და ფსევდოკომუნისტურ ორგანიზაციებად, მიზნად ისახავენ საზოგადოებრივი აზრის დეზორიენტაციას. ეს ხრიკები ამის ერთგვარი ცდაა, რომ ობიექტელი დააშინონ მოიურა „წითელი შუქარით" და ამრიგად ხელი შეუშალონ დემოკრატიული პარტიების მზარდ ავტორიტეტს. მემარჯვენე ძალები, წერს გაზეთი „პაეზე სერა", „ცდლა შიშზე ამყარებენ ამედს.

ბრეჟნევი — ბრეჟნევისადმი

რამდენიმე დღის წინათ პორტუგალიაში გაიმართა მუნიციპალური არჩევნები. არჩევნების შედეგები მწვავე კამათის საგნად იქცა დასავლეთის პრესაში, საქმე ის არის, რომ ქვეყნის წამყვან პოლიტიკურ პარტიათაგან მხოლოდ კომუნისტებმა (რომლებიც სხვა მემარცხენე დაჯგუფებებთან ერთად გამოდიოდნენ) შეძლეს გაეუმჯობესებინათ თავისი მდგომარეობა აპრილის საპარლამენტო არჩევნებთან შედარებით. რაც შეეხება მმართველ, სოციალისტურ პარტიას, მან ხმების სამი პროცენტით ნაკლები რაოდენობა მიიღო, ვიდრე აპრილში. ფრანგული „ორორის" აზრით სოციალისტთა წარმატებლობა მთავრობის შეცდომებით აიხსნება, ხოლო ლონდონის „ტაიმსი" კომუნისტთა წარმატებას განიხილავს როგორც ამმრჩეველთა „საპასუხო რეაქციას სოციალისტური პარტიის პოლიტიკური კურსის მარჯვნივ გადახრაზე".

მაინც როგორ პოლიტიკას ატარებს პორტუგალიის სოციალისტური პარტია, რამაკ ფართო მასების ასეთი მკვეთრი „საპასუხო რეაქცია" გამოიწვია? პარტიისა და მთავრობის მეთაურის მ. სოარეშის უკანასკნელ პერიოდში გაკეთებულ სიტყვათა განცხადებებში ამკარად იგრძნობა ერთგვარი უკან დახვევა. მ. სოარეში სულ უფრო და უფრო ხშირად მოითხოვს მოსახლეობისაგან „მსხვერპლის გაღებას", „დისციპლინირებულ გაფიცვებს", აშკიცებს ავრარულ რეფორმაში „კორეტივების შეტანის" აუცილებლობას და ა. შ. განისილავდა რა მ. სოარეშის ერთ-ერთ საჯარო გამოსვლას, იტალიური ჟურნალი „ეუროპეო" მიმდინარე წლის 1 ოქტომბრის ნომერში წერდა: „რასაკვირველია, ეს არ იყო სიტყვა სოციალისტურ რევოლუციაზე, ეს ნიშნავდა შეჩერებას, თუ არა საერთოდ უკუსვლას. ამრიგად, პორტუგალია ჩაერთო დასავლეთის ქვეყნების წრეში, რის შედეგადაც, ისევე როგორ დასავლეთის ყველა ქვეყანა, ისიც კრიზისს განიცდის".

ქვეყნის ეკონომიური მდგომარეობა კი მართლაც არასახარბიელოა. ცხოვრების სიძვირის ზრდამ თვეში 15 პროცენტს მიაღწია, წარმოების ერთი მეოთხედით შემცირებამ გამოიწვია ინფლაციის ზრდა (25-30 პროცენტი თვეში).

საბჭოთა იძულებულია უნიოთის კრედიტებით არსებობდეს და, რაც მთავარია, ისეთი შთაბეჭდილება იქმნება, რომ მთავრობა უძლურია გამოასწოროს ეკონომიური მდგომარეობა. ისე როგორც ყველგან და ყოველთვის, უწინარეს ყოვლისა, მეგარჯვენე ძალები ცდილობენ ისარგებლონ მძიმე ეკონომიური მდგომარეობით; მათ ალმებზე კვლავ გამოჩნდა კარგად ცნობილი ლოზუნგი — „რაც უარესია, მით უკეთესია". ქვეყნის ჩრდილოეთში ძველ მეკატრონეთა ხელში გადადის ადრე ექსპროპრიირებული საწარმოები, მ. სოარეში საჯაროდ აცხადებს, ნაციონალიზაციისა და ექსპროპრიაციის თაობაზე ზოგიერთი ნაჩქარევად მიღებული გადაწყვეტილება უნდა გადაისინჯოსო. ამავე დროს ქვეყნის დემოკრატიულ ძალებს მიაჩნიათ, რომ სწორედ ნაციონალიზაცია და ექსპროპრიაციაა პორტუგალიის რევოლუციის ერთადერთი მთავარი მიღწევა, რომელიც ყოველმხრივ უნდა დაიცვას ნებისმიერმა მთავრობამ, თუ იგი ეროვნულ ინტერესებს ემსახურება.

ასეთ ვითარებაში პორტუგალიის მოსახლეობა, მიუხედავად მემარჯვენეთა მძაფრი ანტიკომუნისტური პროპაგანდისა, კვლავ რწმუნდება, რომ ერთადერთი ძალა, რომელიც რეალურად იბრძვის ქვეყნის დემოკრატიზაციისათვის, კომუნისტები და მათი მოკავშირეები არიან. ისე როგორც ფაშისტური დიქტატურის დღეებში, ამ მძიმე ჟამსაც პორტუგალიელები კვლავ ირაზმებიან კომუნისტთა ირგვლივ, როგორც ვხედავთ, უკანასკნელი არჩევნების შედეგები საგსებით კანონზომიერია.

ხ. ცინცაძე.

ამერიკელი ჟურნალისტების ესესიაზე

ფართოდ იწოლებენ

ნიუ-იორკი, (საკდესი). „ერუდიტს მსოფლიო გაერთიანება დიდად აფასებს ამ წელილს, რომელიც საბჭოთა მთავრობას შეაქვს მშვიდობისათვის ბრძოლაში, განსაკუთრებით კი სკკ ცენტრალური კომიტეტის გენერალური მდივნის ლ. ი. ბრეჟნევის უდიდეს დამსახურებას საერთაშორისო ურთიერთობის დიდმნიშვნელოვან დარგებში შეთანხმებათა მიღწევის საქმეში". ეს განაცხადა გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის 31-ე სესიის თავმჯდომარემ ჰ. შ. ამერასინგჰამ.

საბჭოთა მთავრობის ინიციატივას, რომელმაც გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის 31-ე სესიაზე წამოაყენა წინადადება საერთაშორისო ურთიერთობაში ძალის გამოუყენებლობის შესახებ მსოფლიო ხელშეკრულების დადების თაობაზე, თქვა ჰ. შ. ამერასინგჰემ საკდესის კორესპონდენტთან საუბარში, ფართო მოწონებით შეხვდა მსოფლიო გაერთიანება. გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის წევრმა სახელმწიფოებმა ერთხმოვანებით აღიქვეს ა ერეთვე სხვა საბჭოთა ინიციატივები, რომელთა მიზანია გამალებული შეიარაღების შეწყვეტა და განიარაღება.

ჰ. შ. ამერასინგჰემ ხაზი გაუსვა, რომ სსრ კავშირის მშვიდობისმოყვარული ღონისძიებების მეოხებით მიმდინარე სესიამ მიიღო გადაწყვეტილება მოიწყოს გაერთიანებული ერების ორგანიზაციის გენერალური ასამბლეის სპეციალური სესია განიარაღების შესახებ როგორც ეტაპი განიარაღების მსოფლიო კონფერენციის მოწვევის გზაზე.

ეროვნული ბალეტი

ტელეტაიპის ლენტიდან

„მდაბიონი" ბონის სცენაზე

● ბონი. მ. გორკის პიესები თანდათან იმკვიდრებს ადგილს დასავლეთგერმანული სცენის რეპერტუარში. წლევანდელ თეატრალურ სეზონში ბონის დრამატული თეატრმა დადგა პიესა „მდაბიონი". მეორე სეზონია ქალაქ ვუპერტალის დრამატული თეატრის სცენაზე დიდი წარმატებით იდგმება პიესა „ვასა ჟელეზნოვა".

საბჭოთა ფილმების კვირეული

● ადის-აბებბ. დიდი წარმატებით ჩაიარა ეთიოპიის დედაქალაქში საბჭოთა ფილმების კვირეულმა. ადისაბებისა და მისი გარეუბნების ათიათასობით მცხოვრებმა ნახა „ჯავშნოსანი პოტიომკინი", „ლენინი ოქტომბერში" და სხვა მხატვრული კინოფილმები.

კულტურის, სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა მინისტრმა აკლილუ მარბტემ აღნიშნა ამგვარ ღონისძიებათა განხორციელების დიდი მნიშვნელობა და ხაზი გაუსვა საბჭოთა გამოცდილების უდიდეს მნიშვნელობას.

დაბაპტიმრეს ქურდი პოლიციელები

● ტოკიო. იაპონიაში გაბრირებულ ხანგლალურ მხილებათა სერიას, როცა კანონის დამრღვევები აღმოჩნდებოდნენ ხოლმე თვით „წესრიგის დამცველნი", შეემატა კიდევ ორი ფაქტი. ტოკიოს ერთ-ერთ ვაგზალში დაიპატიმრეს ნაგოელი პოლიციელი, რომელმაც ზედიზედ რამდენიმე ქურდობა ჩადინა. მეორე იაპონელმა პოლიციელმა ქალაქ კუსიროდან (მოკაიდოს კუნძული), რომელიც ღამით ბანკს ყარაულობდა, მისი სეიფიდან მოიპარა ფულის კუპიურები 2,5 მილიონზე მეტი იენის რაოდენობით.

უმუშევრობა იზრდება

● ბრიუსელი. „ხაერთო ბაზრის" მეტ ნილ ქვეყნებში კვლავ იზრდება უმუშევრობა. ევროპის გაერთიანებათა კომისიამ აქ გამოაქვეყნა მონაცემები, რომლებიც მოწმობენ, რომ უკანასკნელი წლის განმავლობაში უმუშევართა რიცხვი ბელგიაში გაიზარდა 16 პროცენტით, დანიაში — 5 პროცენტით, იტალიასა და ირლანდიაში — 4 პროცენტით.

მოკლედ

... ბრალდებულ

... ბრალდებულ

სამუზეუმო საქმის დღეს განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა. ამის ნათელი დადასტურებაა გაზეთ „პრავდის" ამას წინათ გამოქვეყნებული მოწინავე — „მუზეუმი თანამედროვეობას ემსახურება", სადაც აღნიშნულია მუზეუმის უდიდესი როლი იდეოლოგიურ და სასწავლო-საგანმზრდელო მუშაობაში. სწორედ ამიტომ ეწყობა მუზეუმების საკავშირო დათვალიერება, რომელიც დაკავშირებულია დიდი ოქტომბრის სოციალისტური რევოლუციის მე-60 წლისთავისათვის მზადებასთან.

ყოველი ტიპის მუზეუმის საქმიანობაში ძირითადია ნივთი — ექსპონატი, რომელიც, როგორც „პრავდის" მოწინავეშია აღნიშნული, მხოლოდ საცავებში კი არ უნდა ინახებოდეს, არამედ ხელმისაწვდომი იყოს დამთვალიერებელთათვის. ამრიგად, მუზეუმის ფონდების მაზნობრივი გამოყენება, მათი კოლექციებით გამდიდრება და თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე ექსპონირება სადღეისო ამოცანად არის დასახული.

წინამდებარე წერილში ჩვენი რესპუბლიკის მუზეუმების მუშაობის მხოლოდ ზოგიერთ მხარეს შევეხებით, სახელდობრ დაინტერესებთ სამუზეუმო ფონდების შევსების მტკივნეული საკითხით. მითუმეტეს, რომ კანონში „საბჭოთა სოციალისტური რესპუბლიკების კავშირის ისტორიისა და კულტურის ძეგლთა დაცვისა და გამოყენების შესახებ" ცალკეული ნივთი, რომელსაც ისტორიულ-ესთეტიკური ღირებულება აქვს, სრულფასოვან ძეგლად არის მიჩნეული.

მართალია, გაზეთ „კომუნისტში" საყურადღებო წერილი გამოქვეყნდა — „რატომ დაკარგეთ ფიროსმანის ტილო". ამ წერილის გაცნობის შემდეგ კაცს სინანული ეუფლება, რომ ჩვენი სათაყვანებელი მხატვრის ისედაც მცირე გადარჩენილ შემკვიდრეობას კიდევ ერთი ქმნილება დაკლდა. და მერე, რაც მთავარია, სათანადო სპეციალისტთა მრავალრიცხოვნების მიუხედავად, ხალხში გაბნეულ რელიკვიებსა და ისტორიული ღირებულების მქონე ნივთებზე ძალიან ცოტა ინფორმაციაა გვაქვს, რადგან ამ თვალთახედვით მუშაობა ჩვენში საჭირო ინტენსივობით არ წარმოებს. ყველაზე სამწუხარო მაინც ის არის, რომ ზოგიერთ ოჯახში არ იციან ამა თუ იმ ძველი ნივთის ფასი და მას ხელაღებით ანადგურებენ. ვინ იცის, ამ უნებლიე ვანდალიზმის მსხვერპლი ფიროსმანის რამდენი ტილო გახდა. ეთნოგრაფები ვყოფილვართ ამის მოწმენი, როცა მოდიდან გამოსული, უნიკალური, ძველქართული ავეჯი ცეცხლისთვის შეუკეთებიათ, ანდა მამაპაპური ტახსაცმელი ინტაკის საწმენდად გამოუყენებიათ. მარტო ამის გახსენება რად ღირს, ეკითხეთ თაყაიშვილმა უბრწყინვალესი ქართული წერილობითი ძეგლი „ხელმწიფის კარის გარიგება" ნაგვის გროვაში რომ იპოვა!

დიახ, დღეს თითქმის დაკარგულია საოჯახო საბუთების შენახვის შესანიშნავი ტრადიცია. ყოველ წესიერ ოჯახში მოიუქცურმებელ პატარა ყუთ-მაქალოზში ფაქიზად ეწყო საგვარეულო სიკილ-გოჯრები, მზითვის წიგნები, ანდერძები, თამასუქები, ნასყიდობები და სხვ. შემდგომი თაობის გულგრძელობის გამო მათი უმეტესობა მოისპო და საცავებამდე მცირე ნაწილმა მიაღწია. ამჯერად, ძნელია შეიფასო ზარალი და იანგარიშო, უმეცრებამ თუ დაუდევრობამ მშობლიური ისტორიის რამდენი გვერდი დაიკლო. ეს საკვალო პროცესი მეტ-ნაკლებად ახლაც გრძელდება. მართალია, ცალკეული ინსტიტუტი, მუზეუმი და არქივი კოლექციების გამოსაკლენად და შესაძენად გარკვეულ მუშაობას ეწევა, აწყობს ექსპედიციებს, მაგრამ ეს ზღვაში წვეთია. ასე, მაგალითად, პროფესორმა ვ. ბარდოგელიძემ ალმოსავლეთ საქართველოს მთიანეთში გამოიკვლია და ფეტალურად აღწერა რიტუალური დანიშნულების ნივთები, რომელთა სამუზეუმო დონეზე დაცვა, ჯერჯერობით, ისევ განუხორციელებელია.

სვანეთის ეკლესიებში შემონახული განძის კომპლექსურმა შესწავლამ, რასაც საქართველოს სახელმწიფო მუზეუმი ნაყოფიერად ეწევა (ექსპედიციის ხელმძღვანელი მ. ჩართოლანი) დაგვარწმუნა, რომ ჩვენი მუზეუმების ფონდებში ნახევარიც არ არის დაცული ამ ეროვნული სიმდიდრისა, რაც ქართველ ხალხს მოეპოვება. ამ მდგომარეობას ალღო აუღო ზოგიერთმა მოხრეხებულმა კოლექციონერმა და უფასოდ ან ჩალის ფასად აგროვებს ხალხური გამოყენებითი ხელოვნების ნიმუშებს, ეთნოგრაფიული ნივთებს, ფიქრწერილ ტილოებს და ადგილობრივ მუზეუმებზე დანაკისხლად ჰყიდის, ხოლო, როცა სასურველ ფასს არ შეაძლევენ, მაშინ საეჭვო გზით მონაპოვარი რესპუბლიკის ფარგლებს გარეთ გაიქეცს. არ არის გამორიცხული, ისტორიული ნივთები სუვენირების სახით ან სხვა უფრო დაუშვებელი ხერხებით უცხოეთშიც ხვდებოდეს. საკმარისია გავიხსენოთ მეფის დროს გატაცებული ძველქართული უბადლო მიწანქრები, რის გამოც სპეციალისტებს და საძველეთა მხცოვან მოყვარულებს დღესაც არ ვანელებათ სევდა და სინანული. საბჭოთა ხელისუფლებამ საზღვარი დაუდო ქართველი ხალხის განძის განთვისებას. სწორედ ჩვენს ეპოქაში გახდა შესაძლებელი ეროვნული რელიკვიების ერთად თავმოყრა და საბჭოთა ხელმწიფოებრივ დონეზე დაცვა. მაგრამ ყოფაში ეთნოგრაფიული ნივთების დიდმა ნაწილმა „სახმარი ღირებულება" დაკარგა და ისინი სწრაფად ქრებიან, ხოლო მათი გეგმაზომიერი მოძიება-აღრიცხვა ნაკლებად წარმოებს. სწორედ ამის გამო შესაძლებლობა ეძლევათ ქორავაჭრებს ხალხში გაბნეული რელიკვიების ნაწილი ხელთ იგდონ. ფრთა საზღვარი დაედოს ამ სტიქიურობას. დედაქალაქზე, რომ არაფერი ვთქვათ, საქართველოში თითქმის ყველა ქალაქსა და რაიონს აქვს თავისი მუზეუმი, მაგრამ ზოგიერთი მათ-ლისკიებებს ერთად თავმოყრა და სახელმწიფოებრივ დონეზე დაცვა. მაგრამ ყოფაში ეთნოგრაფიული ნივთების დიდმა ნაწილმა „სახმარი ღირებულება" დაკარგა და ისინი სწრაფად ქრებიან, ხოლო მათი გეგმაზომიერი მოძიება-აღრიცხვა ნაკლებად წარმოებს. სწორედ ამის გამო შესაძლებლობა ეძლევათ ქორავაჭრებს ხალხში გაბნეული რელიკვიების ნაწილი ხელთ იგდონ. ფრთა საზღვარი დაედოს ამ სტიქიურობას. დედაქალაქზე, რომ არაფერი ვთქვათ, საქართველოში თითქმის ყველა ქალაქსა და რაიონს აქვს თავისი მუზეუმი, მაგრამ ზოგიერთი მათ-

... ბრალდებულ

... ბრალდებულ

... ბრალდებულ

... ბრალდებულ

... ბრალდებულ

... ბრალდებულ

ზელოვანი და აღმზრდელი

□

სილოვან კაკაბაძე 80 წლისაა

თბილისის სამხატვრო აკადემიის დარბაზში გაიმართა საიუბილეო სალამო, რომელიც მიეძღვნა საქართველოს სსრ სახალხო მხატვრის, სახელმწიფო პრემიის ლაურეატის, მოქანდაკე სილოვან კაკაბაძის დაბადების მე-80 და შემოქმედებითი მოღვაწეობის მე-60 წლისთავს.

საიუბილეო სალამო შესავალი სიტყვით გახსნა თბილისის სამხატვრო აკადემიის რექტორმა, სსრ კავშირის სამხატვრო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტმა, რესპუბლიკის დამსახურებულმა მხატვარმა გ. თოთიბაძემ.

მოხსენება ს. კაკაბაძის ცხოვრების, შემოქმედებითი გზისა და პედაგოგიური მოღვაწეობის შესახებ გააკეთა აკადემიის სახვითი ხელოვნების ისტორიისა და თეორიის კათედრის გამგემ, საქართველოს ხელოვნების დამსახურებულმა მოღვაწემ ლ. რჩეულიშვილმა.

• • •

საქართველოს სახალხო მხატვარი სილოვან კაკაბაძე დიდ შემოქმედებითს შრომასთან ერთად ნაყოფიერად მოღვაწეობს პედაგოგიურ ასპარეზზე. მისმა ენერგიამ, ორგანიზატორულმა ნიჭმა და შრომისმოყვარეობამ მნიშვნელოვანი კვალი დაამჩნია თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის განმტკიცებასა და აღმავლობას. მან მთელი თავისი ცხოვრება ჩვენს უმაღლეს სასწავლებელში გაატარა და ყველგან და ყოველთვის აქტიურად, მთელი შემართებითა და ქართული სახვითი კულტურის დიდი სიყვარულით იღვწოდა.

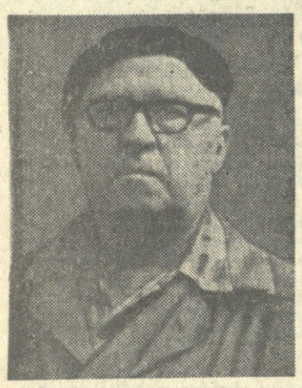

სილოვან კაკაბაძე თბილისის სამხატვრო აკადემიაში 1924 წელს მოვიდა. ჯერ როგორც სტუდენტი, 1932 წლიდან კი პედაგოგიური მოღვაწეობა დაიწყო. მან საინტერესო ცხოვრების გზა განვლო. 1909 წლიდან 1913 წლამდე ზეინკალ-მექანიკოსად მუშაობდა. უყვარდა ხელოვნება, ქანდაკება და ფერწერა. 1924 წელს სამხატვრო აკადემიაში შეიდა, რომელიც 1930 წელს დაამთავრა ი. ნიკოლაძის კლასით. 1932 წლიდან პედაგოგიურ მუშაობას ეწევა. იყო ასისტენტი, უფროსი მასწავლებელი, დოცენტი... 1942 წელს მას ერთ-ერთ პირველთაგანს მიანიჭეს პროფესორის წოდება. 1936 წლიდან 1942 წლამდე იგი სამხატვრო აკადემიის დირექტორის თანამდებობაზეა.

მთავრობამ ღირსეულად დააფასა სილოვან კაკაბაძის ღვაწლი ქართული სახვითი ხელოვნების განვითარებაში. აქტიური საზოგადოებრივი მოღვაწეობისათვის და შემოქმედებაში დიდი წარმატებისათვის იგი დაჯილდოებულია შრომის წითელი დროშის ორდენით, ოთხი „სპატიო ნიშნის" ორდენით, მედლებით, მრავალი სიგელით.

პროფესორმა ს. კაკაბაძემ მთელი ალეადა აღზარდა მოქანდაკეებისა, რომელთა შემოქმედებაც ჩვენს რესპუბლიკაში და მის ფარგლებს გარეთაც ფართოდ არის ცნობილი.

დღეს სილოვან კაკაბაძე ჯანღონით სავსე, ახალგაზრდული ენერგიით განაგრძობს აქტიურ შემოქმედებითს ცხოვრებასა და პედაგოგიურ მოღვაწეობას. თბილისის სამხატვრო აკადემიის მთელი კოლექტივი გულმხურვალედ ულოცავს **სახელოვან** შემოქმედსა და საუცხოო იუბილეს. საიუბილეო თარიღს და ახალ შემოქმედებითს წარმატებებს უსურვებს ქართული ეროვნული კულტურის საკეთილდღეოდ.

გ. თოთიბაძე,
თბილისის სახელმწიფო სამხატვრო აკადემიის რექტორი, სსრ კავშირის სამხატვრო აკადემიის წევრ-კორესპონდენტი.

სოფელმა დააფასა

სიღნაღი. სოფელ ბოდბისხევის მცხოვრებლებმა აღნიშნეს ხალხური სიმღერების პოპულარული შემსრულებლის გ. ტუხაშვილის დაბადების 60 და შემოქმედებითი მოღვაწეობის 40 წლისთავი.

გ. ტუხაშვილი არაერთხელ დაუჯილდოვებიათ დიპლომებით, სიგელებით, ფასიანი საჩუქრებით, თვითმოქმედ კოლექტივებში მონაწილეობისა და ამ კოლექტივების ხელმძღვანელობისათვის, ტელევიზიით და რადიოთი გამოსვლებისათვის. ახლა იგი ხელმძღვანელობს სოფელ ბოდბისხევის კოლმეურნეობისა და აქაური საშუალო სკოლის თვითმოქმედ კოლექტივებს. (საქინფორმი).

მწყობრში ჩადგა...

თბილისის საშენ მასალათა კომბინატში გახსნილი ახალი საამქრო გამოუშვებს მხატვრული მინის ნაწარმს. ახალ წელს საამქრო გამოუშვებს ნახევარი მილიონი მანეთის პროდუქციას, მომავალში წარმოების მოცულობა მნიშვნელოვნად გაიზრდება.

ბაბუშერის ეთერზეთოვან საბეოთა მეურნეობა-ქარხანაში საექსპლოატაციოდ გადაეცა ციტრუსოვანთა ესენციის წარმოების ქარხანა. მისი სიმძლავრე წელიწადში 20 ტონა პროდუქციაა. ამ ესენციის ფართოდ იყენებენ საკონდიტრო და სპარფიუმერიულ მრეწველობაში.

(საქინფორმი).

მკითხველის კალმით

□ **საჩხერე.** კულტურის სახალხო უნივერსიტეტის მსმენელთათვის მორიგი მეცადინეობა გაიმართა. მოხსენებები: „ტრადიციები და სამართალი", „იაკობ გოგებაშვილის „დედა ენა", „ინტერნაციონალიზმი — ჩვენი ეპოქის მოთხოვნა" — წაიკითხეს იურიდიულ მეცნიერებათა დოქტორმა, პროფესორმა მ. კეკელიძემ, პედაგოგიურ მეცნიერებათა დოქტორმა პროფესორმა ვ. რამიშვილმა და ისტორიულ მეცნიერებათა დოქტორმა, პროფესორმა ნ. ლომაშვილმა.

აპ. მაჭარაშვილი.

□ **თელავი.** „ჩემი ცხოვრების ხვალინდელი დღე" — ამ საკითხს მიეძღვნა დისპუტი, რომელიც იყალთოს საშუალო სკოლაში (დირექტორი მ. ბერძენიშვილი) მოეწყო. შინაარსიანმა საუბარმა მოსწავლეებზე **დიდი შთაბეჭდილება** მოახდინა.

უ. მეთოდიშვილი.

□ **ტყიბული.** ამ **დღეებში** მეშახტეთა კულტურის სახლში შეკრებილ ლიტერატორთა საკლასო შეკრება გაიმართა.

შეკრების მონაწილეებმა ყანახელს მეშახტეთა გმირული შრომისადმი მიძღვნილი ლექსები.

ი. შარაბიძე.

საახალწლოდ...

ახალოვდება ახალი წელი, დიდია თუ პატარასთვის სანუკვარი, ტრადიციული ზეიმი. ემზადებიან ყველგან, ემზადებიან თბილისშიც. საახალწლო ნაძვისხე. მას როგორც დედოფალს ისე უხდება ნაირფერი სამკაულები, სხვადასხვა სათამაშოები. ახალი უხვად არის მაღაზიებში. გაჩაღებულია საახალწლო ვაჭრობა.

სურათზე ზემოთ აღბეჭდილია უნივერსალური მაღაზია „თბილისი" სათამაშოების სექცია. გამყიდველი მ. ხიზანიშვილი სათამაშოებს ურჩევს მომხმარებელ მ. აბუაშვილს;

ეს დღე აბა როგორ შეიძლება არ მიულოცო ახლობელს თუ მოკეთეს, ამხანაგსა თუ მეგობარს. ქალაქის ქუჩებში ალბათ შეამჩნევდით ხალედახალო კიოსკებს, სადაც ლამაზად გაფორმებული საახალწლო მისალოცი ბარათები იყიდება. აი ერთ-ერთი ასეთი კიოსკი (სურათზე — შუაში);

ეს გოგონები (მარჯვნივ — ქვემოთ) თბილისის 47-ე საშუალო სკოლის მოსწავლეები სათუნა კვირაია და ლიანა მაჭარობლიშვილი არიან. მათ ეს-ეს არის ახალი წლისთვის ნაძვისხე შეეძინის,

ხ. კილაძის ფოტო.

საახალწლო თეატრის დადგმები

ყვარელი. (საკ. კორ.). სახალხო თეატრმა მაყურებელს სეზონის მორიგ წარმოდგენად უჩვენა ა. პუშკინიძის პიესა „ნისლიანი დღეები". სპექტაკლში მთავარ როლებს ასრულებენ შ. ქაფიანიძე, ვ. ბაგორაშვილი, ლ. გულიაშვილი და სხვები. სპექტაკლი მოიწონა მაყურებელმა.

თეატრის კოლექტივი რეჟისორ ა. შერგელაშვილის ხელმძღვანელობით აპირებს ვ. გოგოლაშვილის ორმოქმედებიანი კომედიის „შვიდნობით სიყვარულს" დადგმაზე მუშაობას.

მოეწონათ ლენინგრადელებს

ბათუმი. (საკ. კორ.). მ. კუბანიძის სახელობის აკადემიური სახელმწიფო დრამატული თეატრის ბრიგადამ ინსტრუქტორ ვ. ბოლოტნიკოვის ხელმძღვანელობით ლენინგრადში. როგორც ანსამბლის ხელოვნების ხელმძღვანელმა და მთავარმა ქორეოგრაფმა, საქართველოს სსრ დამსახურებულმა არტისტმა ე. ხაბაძემ თქვა, კონცერტებზე ხშირად ამეორებინებდნენ ცეკვებს „ფარიკაობას", „მთიულურს", „განდაგანს", „ბეგრ ჭაბუკურ ხალხურ სიმღერას.

ჭიდავ ერთხელ, ხანამ გვიან არ არის

მოსკოვიოს ბრაგულ ქვეყანაში ამ უკანასკნელ ათ წელიწადში შესამჩნევი ხდება ათეროსკლეროზიათა და გულის ხუთვით დაავადების ზრდა. ამან ახლა ახალი სახელწოდება მიიღო — „გულის ეშმიური დაავადება".

ამ დაავადებებს ყოველწლიურად ჩვენში ბევრი ადამიანი 2,5 მილიონი სიცოცხლე მიაქვს.

ყველაზე ხშირად ეს დაავადებები დაკავშირებულია იმ სისხლძარღვების სისხლის ღენის დარღვევასთან, რომელთაც გულს ამარაგებს ქანგბადითა და სხვა საკვები ნივთიერებებით. ამის ყველაზე მრისხანე შედეგად მოკალდის ინფარქტი. თუ ათეროსკლეროზმა კუჭისქვეშა ჯირკვალი დაიზიანა, მაშინ შეიძლება დიაბეტი განვითარდეს, ხოლო როცა პროცესის ლოკალიზება ფეხების სისხლძარღვებში ხდება, ადამიანი შეიძლება დაკოჭლდეს. ეს რამდენი სიმშიი შედეგი ახლავს ხოლმე ამ დაავადებას.

შედარებით უფრო ხშირად ახალგაზრა დაავადებებისაკენ მიდრეკილება აქვთ ხოლმე ავადმყოფებს ნათესავებს. მაგრამ შეცდომა იქნებოდა ყველაფერი მემკვიდრეობითობისათვის გადაგვებრალებინა. დაჩქარებული ურბანიზაცია, დაუოკებელი მეცნიერულ-ტექნიკური პროგრესის შედეგები — ხმაური, სტრესები, ნერვულ-ფსიქიური დაძაბულობა — უპირველეს ყოვლისა გაზრდილ მოთხოვნებს უყენებს ნერვულ სისტემას. ამის შედეგად იზრდება იმ ჰორმონების ბალმაუშავება, რომელთა დახმარებითაც ორგანიზმი ეგუება გარემოს. შეიცვალა, მაგრამ ხშირად ასეთი ჰორმონალური გადაწყობის შედეგად ზარალდება გულ-სისხლძარღვთა სისტემა— შეგუების თავადი რეაქციებს უშუალო შემსრულებელი.

შედარებით ახლო წარსულში ბატონობდა აზრი, რომ ათეროსკლეროზს საფუძველად უდევს ცხოველური ცხიმების ჭარბი ხმარება. ზოგიერთს ისიც კი მოეჩვენა, რომ გულ-სისხლძარღვული კატასტროფებისგან კაცობრობის ნახევარ ქვაბის ფსკერზე უნდა გეძინოთო. დღეისათვის ცხადი გახდა, რომ საქმე გაცილებით უფრო რთულია, რომ კვებილდღეობის დარღვევისაკენ მივყავართ სულ სხვა ზემოქმედებებს, რომლებიც ერთიანებულია ერთი ტერმინით—„რისკის ფაქტორები". მხედველობაშია მუდმივი ნერვულ-ფსიქიკური გადაღლა, ცხიმების ცვლის დარღვევა, არტერიული წნევის მომატება, თამბაქოს წევა, ჭარბი წონა და ბოლოს — მცირე ფიზიკური აქტივობა.

ამ ავადსახსენებელი „ფაქტორების" შესახებ ახლა იმდენს ლაპარაკობენ და წერენ, რომ ისინი, როგორც იტყვიან, ყველას პირზე აკერია. ამიტომ აზრი აქვს ერთხელ კიდევ მოკლედ ვთქვათ იმის შესახებ, თუ როგორ იქცევა ხოლმე საკუთრივ გულის ეშმიური დაავადებად ესა თუ ის მავნე შეტევა და ხამართლიანი იქნებოდა სწორედ სტრესებიდან დაგვეწყო. მათი ზეგავლენით არსებითად მატულობს „დეპიდან" ჩალექილი ცხიმების „გამოხროლა", იზრდება სისხლის შედედება და ხშირად წარმოიშობა ისე, მაგალითად, II, III და IV საოჯახო ტიპები გვხვდება ჩვეულებრივად ისეთ ადამიანებს შორის, ვისაც უკვე აწუხებს ათეროსკლეროზი და გულის ეშმიური დაავადება, ან მემკვიდრეობით აქვს მიდრეკილება მათკენ. ამ მდგომარეობის ცოდნა არსებობდა ფართოდ გულ-სისხლძარღვული კატასტროფების პროფილაქტიკის შესაძლებლობებს.

არტერიული წნევის ამაღლება — მესამე „სარისკო ფაქტორია". იგი კანონზომიერად ზრდის დატვირთვას, რომელიც გულსა და სისხლძარღვებზე მოდის. ამიტომაც არის ასე აქტუალური ყველა ღონისძიება, რომლებიც ამ ხელს უწყობს ამ მნიშვნელოვანი მაჩვენებლის ნორმალიზებას. ძარღვებში სისხლის წნევის მდგრადი ამაღლება თვითეულმა ჩვენგანმა უნდა მიიღოს, როგორც მკაცრი გამაფრთხილებელი ნიშანი — ალეკლებელია უფრო მეტად ვიზრუნოთ საკუთარ ჯანმრთელობაზე, მივიღეთ ჭეშმარიტ, შეასრულოთ მისი რჩევა-დარიგება.

თამბაქოს წევა მავნებელია ყველა თვალსაზრისით. ამ მხრივ გამორიცხული არ არის გაზრდილი რისკი, რომ მის ნიადაგზე შეიძლება განვითარდეს ეშმიური დაავადება. ნიკოტინი ანაზღაურებს გულის კუნთსაც და სისხლძარღვებს კედლებსაც, ზრდის მათს მიდრეკილებას კრუნჩხვებისადმი, ამაღლებს სისხლის შედედების უნარს, ფიტავს ნერვიულ პროცესებს თავის ტვინის ქერქში. თვითეული მოწეული სიგარეტი ანეიტრალებს 25 მილიგრამამდე C ვიტამინს—თითქმის ორგანიზმის ხიდღლამისო მოთხოვნილების ერთი მესამედს. ხშირად ამიტომ ამ ვიტამინს შეიცავს საშუალო სიდიდის ერთი ფორთობალი. ჰოდა ადვილად შეიძლებოდა გამოთვლოთ, რამდენი ფორთობალი უნდა შეეჭამოს ადამიანს, ვინც ღღეში 15-20 სიგარეტს ეწევა?

ყველა განვითარებულ ქვეყანაში ქალების 50 პროცენტზე, მამაკაცების 30 პროცენტზე და ბავშვების 10 პროცენტზე მეტს ჭარბი წონა აქვს. **ხოლო ხუთ ოლიგ 10-19 პროცენტი ზედმეტი კილოგრამი 14 პროცენტით ზრდის სიკვდილის შემოკლებას ალბათობას.**

ნიუ-იორკში არსებობს ამ ადამიანთა განსაკუთრებული კლუბი, ვინც თავისუფლის აღვილებს საკუთარ წონას და ამ, შვიდი წლის განმავლობაში 40-49 წლის ასაკის წევრებს შორის, რომლებმაც შეიზღუდეს ცხიმებსა და ნახშირწყლების მიღება, მოიკარდის ინფარქტის ნიხშირეს 1,96 შედგენა ათასზე, მაშინ როცა საკონტროლო ჯგუფის საშუალო ციფრი 6,47.

ალბათ არავინ დარჩება გულგრილი გამოკვლევის ამ შედეგების მიმართ, რომლებიც გვიჩვენებს, რომ სკოლაში შესვლისთანავე ჩვენი ბავშვების მოძრაობითი აქტიურობა დაახლოებით სანანირად მცირდება, ხოლო კლასიდან კლასში გადასვლის მიხედვით — 85 პროცენტამდეც. შედეგები კი ასეთია: ირღვევა ნერვულ-კუნთოვანი დაძაბულობის თანაფარდობა, ქრება ბიოლოგიური შემგუებლობისა მექანიზმები და რაც მთავარია, იფიტება გულ-სისხლძარღვთა სისტემის შესაძლებლობანი მოახდინოს ამ სამწუხარო ცვლილებების კომპენსაცია.

ძნელია შეურიგდე აზრს, რომ ღღესაც კი ბევრი ჩვენგანი შეცდომას სჩადის, როცა ბავშვებსაც და საკუთარ თავსაც დამატებითი საფრთხის წინაშე აყენებს მხოლოდ იმის გამო, რომ ვერა და ვერ „გამოუნახავს" დრო სისტემატური ფიზიკური დატვირთვისათვის.

ამიტომ სასარგებლო იქნება მოვაგონოთ მათ, რომ, სულ რაღაც 8-10 კილომეტრზე თუ გავასეირნებთ, საკუთარი მარაგიდან დაეხარჯავთ სულ ცოტა 100 ჯრამ ცხიმს და, რომ ფიზიკურად მშრომელ ადამიანებს 3-4-ჯერ უფრო ნაკლებად აწუხებს ეშმიური დაავადებები.

პროფესორი
ნ. ფურაკალო,
(სანიტარული განათლების ცენტრალური სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი).

დანიის ფორუმის შემდეგ

დანიაში გაიმართა საჭადრაკო კომპოზიციის საერთაშორისო კომისიის მორიგი, XIX სხდომა, რომლის მუშაობაში მონაწილეობდა საქართველოს სსრ ჭადრაკის ფედერაციის თავმჯდომარის მოადგილე, საერთაშორისო ოსტატი და ფიდეს ექსპერტი (ეტიუდებში) ბია ნადარეიშვილი.

გთავაზობთ მის ხუთარს კომპოზიციაში საკავშირო კატეგორიის მსჯთან, „კომუნისტის" საჭადრაკო მიმმოლელეულთან ვ. ნეიმანთან.

— თბილისის საერთაშორისო კონგრესისგან, რომელიც ფიდეს კომისიის XVIII სხდომის დროს გაიმართა, ერთი წელი გავიდა. რით იყო ხასიათერესო და ღირსშესანიშნავი მორიგი სხდომა?

— თბილისის ფორუმზე უფრო საზეიმო ვითარება სუფევდა. ამასთან, იგი უფრო ხალხმრავალი იყო და დიდი საერთაშორისო ბალიკონკურსით დაგვირგვინდა. ამან განაპირობა კიდეც რომ გამომცემლობა „საბჭოთა საქართველომ" დასტამბა ამ კონგრესისადმი მიძღვნილი ილუსტრირებული კრებული, რომელსაც მოწონებით შეხვდნენ დანიაში შეკრებილი დელეგატები.

მორიგი სხდომა უფრო მოკრძალებული იყო. იგი შედგა დანიის პატარა ქალაქ რიბეში, 18 ქვეყნის წარმომადგენელთა მონაწილეობით. სხდომაზე განხილულ საკითხებიდან პირველი რიგში უნდა აღინიშნოს ევროპის დასწრებული ჩემპიონატი ამოცანებისა და ეტიუდების ამოხსნაში, რომლის ნატარება თავად ბულგარეთმა. კომისიამ აგრეთვე განიხილა მსოფლიოს მორიგი გუნდური პირველობანი ორგანიზაციის, „ფიდეს ალბომის" ახალი გამოცემების, საპატიო წოდებებს მინიჭების და სხვა საკითხები. მუშაობა მეგობრულ ვითარებაში მიმდინარეობდა.

— სხდომაზე თქვენ მიწვეული თუალი როგორც ხეტიუდო ექსპერტი. რა ფუნქციები აკისრია კომისიის ექსპერტს?

— უპირველეს ყოვლისა, მინდა შევნიშნო, რომ ეს წოდება მხოლოდ ეტიუდებში და ზეპირულ ჭადრაკშია შემოღებული. ალბათ იმიტომ, რომ ორივე უანრი რთულია და ორთოდოქსულ საბოლოო კომპოზიციასთან მსოფლიო მასშტაბით შედარებით ნაკლებად გავრცელებული. ექსპერტის ფუნქციაა „ჯინსულტაცია" გაუწიოს წევრებს წამოჭრილ სადისკუსიო საკითხებში, იყოს თავისი დარგის პოპულარიზატორი, ინტერესების დამცველი და ფართოდ ინფორმირებული პირი.

— რით გამოიხატა თქვენი, როგორც ხეტიუდო ექსპერტის ხელმძღვანობა დანიაში?

— კომისიის გაეცალნ სიეტიუდო ხელოვნების შემდგომი პოპულარიზაციის გზები. რა დასამალავია, რომ ეტიუდი, პრაქტიკულ თამაშთან ყველაზე ახლოს მდგარი კომპოზიციის ეს დარგი, ჯერ კიდევ არ არის მასობრივად „ათვისებული" ამომხსნელების მიერ. ეს გასაგებიც არის, ვინაიდან ეტიუდის ამოხსნას საკმაო პრაქტიკული ძალა სჭირდება, ამავე დროს, ეტიუდი — ჭადრაკეთა კომბინაციური თვალთახედვის განვითარებისა და ესთეტიკური აღზრდის საუკეთესო სკოლაა. საჭიროა ამომხსნელთა უფრო მეტი დაინტერესება ეტიუდით. ამოსახსნელად უსდა შეერჩეს ისეთი პოპულარული ნაწარმოებები, რომლებიც მიგიზიდავს ბუნებრივი საწყისი ფორმით, გონებამახვილური ჩანაფიქრით, შთამბეჭდავი ფინალითა და ნაკლებად რთული ამოხსნით.

— პოპულარული ეტიუდის ეს ცნება საყურადღებოა. იგი უთუოდ დაინტერესებს კომპოზიციის მოყვარულებს. ამასთან დაკავშირებით, ხომ ვერ შეგვარჩევთ ახალი ეტიუდის მაგალითს, რათა იგი ჩვენს მკითხველს წარუდგინოთ?

— სიამოვნებით!

დანიელი, 1968

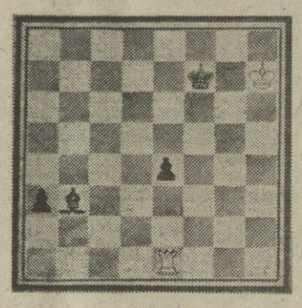

ეტიუდი

თქვენს წინაშეა ინგლისელ კომპოზიტორის ქმნილება, რომელიც შეიძლება ნაკლებად ცნობილი იყოს ფართო მკითხველისათვის. ერთი შეხედვით ამ უბრალო დაბოლოებაში ნამდვილად გონებამახვილური და უშედეგოთო ბრძოლა იმართება: 1. e:e4 მოკლეთ ამოხსნის დაწყება უნდა მოკვლით (ამოხსნის დაწყებაუნდა ეაპატიოთ ამ საუკუნის დამდეგს შექმნილი ნაწარმოების ავტორს) 2. ...Фg1!! a2 (ტალს აღება არ შეიძლებოდა პატის გამო) 3. e:e1! (ცუდია 3. e:e5? a1ф! 4. ...f5+ ...Фg6 5. ...f8 ...h1+ 6. ...Фg3 ...h3+ და შავები იგებენ) ...h1 4. e:e5! a1ф! შესანიშნავი პასუხი (ალეის ლაზიერად გაუვანა ახალ პატს იწვევს) 5. ...e5! e:a5 პატი, ან 5... ...a2 6. ...a7+. ყაიმოთ.

— ამედი უნდა ვიქონიოთ, რომ ხეტიუდო ხელოვნება, რომელიც ახე კარგად არის განვითარებული საბჭოთა კავშირსა და, კერძოდ, საქართველოში, სხვა ქვეყნებშიც ფალე შეიძენს ბევრ დამფასებელსა და თაყვანისმცემელს.

—დიახ, **ამჟამად** მეტი ყურადღება ექცევა ეტიუდის განვითარებას ისეთ ქვეყნებში, როგორიც არის აშშ, ინგლისი, გფრ, გდრ, იუგოსლავია. სწორედ ბოგრებშია განზრახული გაისად კომპოზიციის საერთაშორისო კომისიის მორიგი XX საიუბილეო სხდომის მოწვევა, სადაც კვლავ გაგრძელდება ეტიუდის განვითარების გზები ძიება.

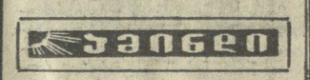

ᲐᲛᲘᲜᲓᲘ

ᲑᲣᲨᲘᲡ 13 საათზე დასავლეთ საქართველოში მშრალი ამინდი იდგა. რიონის ხეობაში აღმოსავლეთის ძლიერი ქარი ქროდა. დაბლობ რაიონებში 10-12, მთებში 1-4 გრადუსი სითბო იყო.

აღმოსავლეთ საქართველოში უმეტესად მოღრუბლული ამინდი იდგა, თეთრი წყაროში, დუშეთში, თიანეთში, ლენინგორში თოვდა, თბილისში თოვლ-წვიმა იყო. დაბლობ რაიონებში 1-4 გრადუსი სითბო. მთებში ნული — 4 გრადუსი ყინვა აღინიშნა.

დღეს დასავლეთ საქართველოში მოსალოდნელია ცვალებადი მოღრუბლულობა, უნალექოდ. რიონის ხეობაში აღმოსავლეთის ძლიერი ქარი იქროლებს. დაბლობ რაიონებში 8-13, მთებში 1-6 გრადუსი სითბო იქნება.

აღმოსავლეთ საქართველოს აღმოსავლეთ რაიონებში მოსალოდნელია მეორე ნალექი და ნისლი, ტემპერატურა — დაბლობ რაიონებში ნული — 5 გრადუსი სითბო, მთებში 1-5 გრადუსი ყინვა.

თბილისში მოსალოდნელია მეორე ნალექი, ნისლი, სუსტი ქარი, ტემპერატურა 3-5 გრადუსი სითბო.

ᲞᲠᲘᲖᲘ — ᲡᲐᲑᲭᲝᲗᲐ ᲜᲐᲙᲠᲔᲑᲡ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ საერთაშორისო ტურნირის განრიგი ორგანიზატორებმა ამჯერადაც ისე შეადგინეს, რომ შეჯიბრების კულმინაციად ტრადიციულად იქცა სსრ კავშირისა და ჩეხოსლოვაკიის გუნდების მატჩი.

სწორედ მას უნდა გადაეწყვეტა ექვსდღიანი დავა, თუ ვინ მოიპოვებდა ტურნირის მთავარ პრიზს — ქაშანურისაგან დამზადებულ ერთმეტრიან მხიარულ ჭოკეისტს პოპულარულ „სნეგოვეკს".

ეს იყო სსრ კავშირისა და ჩეხოსლოვაკიის ნაკრებთა მეცამეტე ორთაბრძოლა გაზეთ „იზვესტიის" პრიზისათვის. მანამდე 6 მატჩი მოიგეს მასპინძლებმა, 5 — სტუმრებმა, ერთი ფრედ დამთავრდა. ჩეხოსლოვაკიელ ჭოკეისტებს პირველ ადგილზე გასვლისათვის ახლა მხოლოდ გამარჯვება სჭირდებოდათ, მაშინ როდესაც საბჭოთა ნაკრებს ფრეც აძლევდა ხელს.

ანგარიშით 3:2 გაიმარჯვა **საბჭოთა ნაკრებმა** და მერვედ მოიპოვა **გაზეთ „იზვესტიის" მთავარი პრიზი.**

მეორე პრიზი შვეიცარიის ჭოკეისტებს გადაეცათ. ჩეხოსლოვაკიის ნაკრები მესამე ადგილზეა.

გუშინვე ტურნირზე გაიმართა კიდევ ერთი მატჩი, რომელშიც აუტსაიდერები თამაშობდნენ: კანადა — ფინეთი. ანგარიშით 2:1 გაიმარჯვეს კანადელებმა („ვინიპეგ ჯეტსი") და მეოთხე ადგილზე გამოვიდნენ. ფინელები უკანასკნელ, მეხუთე ადგილზე არიან.

ᲕᲐᲓᲠᲐᲙᲘᲡ ᲓᲐᲤᲔᲒᲗᲐ

ᲕᲐᲫᲛᲐ 44-ე საკავშირო ჩემპიონატის მეთხუთმეტე ტურში ერთმანეთს შეხვდა პირველი ადგილის ორი პრეტენდენტი — მსოფლიოს ჩემპიონი კარპოვი (თეთრები) და პოლუღაევსკი. ისინი ჩინებულად იცნობენ ერთმანეთის თამაშის მანერას — 15 წელს ხომ პრეტენდენტთა მატჩი მოუწდათ შეხვედრა. ამჯერად, ეტყობა, მაინც სიფრთხილემ გაიმარჯვა. მეტოქეებმა დაზავება არჩიეს. ასე მოიქცა მეორე ლიდერი ბალაშოვი დორფმანთან. ამრიგად, კარპოვი ბალაშოვი ამ ტურის შემდეგ ათ-ექულით კვლავ ინდივიდუალურად იკავებენ პირველ-მეორე ადგილებს.

ერთგვარმა შეფერხებამ იმედები აღძრა მდევრებს. რომანიშინ-პეტროსიანის პარტიაში მსოფლიოს ექს-ჩემპიონმა მოიგო ხარისხი. პარტია ბალიდო. თუმცა რომანიშინმა დაკარგა ხარისხში ერთგვარი კომპენსაციაც მიიღო, მაგრამ მისი მდგომარეობა მაინც უარესია. ტალ-ტაიმანოვი ასმისლოვ-გელერი ყაიმზე შეთანხმდნენ. გულკომ წაგო გრიგორიანთან.

ბუშინ კარპოვმა დაამარცხა გრიგორიანი და ერთპიროვნული ლიდერი გახდა — 11 ქულა. ბალაშოვი და სმისლოვი ყაიმზე შეთანხმდნენ.

ᲚᲘᲓᲔᲠᲝᲑᲡ ᲚᲝᲛᲐᲘᲐ

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ჭადრაკის ხასახლეში ტრადიციულ ჩემპიონატში სამი ტურის შემდეგ ორი ქულით ერთ ... გადადებული პარტიით ლიდერობს ოსტატი ლომაია. თუმცა ლომაია უკანასკნელ წლებში იშვიათად მონაწილეობს შეჯიბრებებში, იგი ამ ტურნირში ძლიერ და საინტერესო თამაშს გვიჩვენებს.

ᲬᲘᲚᲘᲡᲬᲠᲐ

ᲐᲚᲔᲥᲡᲐᲜᲓᲠᲘᲐ ᲮᲕᲓᲔᲑᲐ ᲩᲘᲑᲣᲠᲓᲐᲜᲘᲫᲔ

ᲐᲛᲡᲢᲔᲠᲓᲐᲛᲨᲘ ფიდეს პრეზიდენტმა მაქს ეივემ საბჭოთა ლეგიონის ხელმძღვანელ ოსტატ კოტკოვის თანდასწრებით ჩაატარა მსოფლიო პირველობის პრეტენდენტ ქალთა წყვილიხურო, რომელშიც ასეთი შედეგები მოვიპოვეს: ალექსანდრია ეთამაშება ჩიბურდანიძეს, ფატალიბეკოვა — კოლოვსკაიას, ლევიტინა — კუზნეცოვასა და ასმილოვსკაია — ლემაკოვას. ნოკაუტით: სეევრიოდენსკაია — ნიკოლოზ აქსიონოვთან.

სპორტის მოყვარულებს სსრ კავშირის ანსოლუტური ჩემპიონატის ფინალური ორთაბრძოლა (ისინი უკვე ცსკა-ს სპორტის სახლში გაიმართება) შეუძლიათ იხილონ ცისფერ ეკრანებზე 2 დეკემბერს, 23 საათსა და 10 წუთიდან (თბილისის დროით). ამავე საღამოს გაიმართება ბოკოვისა და ლენინგრადის ნაკრებთა ტრადიციული მატჩიც.

რედაქტორი
დ. მჰედლიშვილი.

ᲡᲝᲤᲔᲚᲛᲐ ᲓᲐᲐᲤᲐᲡᲐ

ᲡᲘᲦᲜᲐᲦᲘ. სოფელ ბოდბისხევის მცხოვრებლებმა აღნიშნეს ხალხური სიმღერების პოპულარული შემსრულებლის გ. ტუხაშვილის დაბადების 60 და შემოქმედებითი მოღვაწეობის 40 წლისთავი.

გ. ტუხაშვილი არაერთხელ დაუჯილდოვებიათ დიპლომებით, სიგელებით, ფასიანი საჩუქრებით, თვითმოქმედ კოლექტივებში მონაწილეობისა და ამ კოლექტივების ხელმძღვანელობისათვის, ტელევიზიით და რადიოთი გამოსვლებისათვის. ახლა იგი ხელმძღვანელობს სოფელ ბოდბისხევის კოლმეურნეობისა და აქაური საშუალო სკოლის თვითმოქმედ კოლექტივებს. (საქინფორმი).

ᲛᲔᲓᲘᲪᲘᲜᲐ

ᲛᲔᲯᲘᲛᲔ ᲮᲔᲚᲗᲐᲗᲛᲐᲜᲔᲑᲘ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ — „კონლია სოვეტეგის" სპორტის სასახლეში მიმდინარეობს მოკრივეთა საინტერესო ტურნირი — სსრ კავშირის მეფ ... ბრე ადსოლუტური პირველობა.

წლევანდელ ტურნირში მონაწილეობს 20 მოკრივე.

გაიმართა პირველი ბრძოლები. მოსკოველმა პეტრი ზაევმა ... რა უპირატესობით მოუგო ... ბიშველ ალექსანდრე კანდირინს. მისმა თანაგუნდელმა ივანენ ... სტკოვმა ქულებით დამარცხა ... როსლოველი ვიქტორ ულანინ. სენსაციური იყო მმიმე წონაში ... ბრძოლა. ... ალ კავშირის წლევანდელი ჩემპიონის, მონრეალის ოლიმპიადის მონაწილის, უკრაინელი მოკრივის ვიქტორ ივანოვის დამარცხება (ნოკაუტით!) სეევრიოდენსკიმ ნიკოლოზ აქსიონოვთან.

სპორტის მოყვარულებს სსრ კავშირის ანსოლუტური ჩემპიონატის ფინალური ორთაბრძოლა (ისინი უკვე ცსკა-ს სპორტის სახლში გაიმართება) შეუძლიათ იხილონ ცისფერ ეკრანებზე 2 დეკემბერს, 23 საათსა და 10 წუთიდან (თბილისის დროით). ამავე საღამოს გაიმართება ბოკოვისა და ლენინგრადის ნაკრებთა ტრადიციული მატჩიც.

ᲛᲔᲯᲘᲛᲔ ᲮᲔᲚᲗᲐᲗᲛᲐᲜᲔᲑᲘ

ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘᲡ — „კონლია სოვეტეგის" სპორტის სასახლეში მიმდინარეობს მოკრივეთა საინტერესო ტურნ